

Mogyoródi Pillangós Óvoda

és Gesztenyés Tagóvodája

**A Mogyoródi
Pillangós Óvoda
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

OM: 032 853

2023.

Hitvallásunk:

*„Gyermekeink születésével egyedi, kivételes kincssel gazdagodott a világ.
A legértékesebb, amit adhatunk nekik, hogy segítjük őket ráébreszteni arra
a lehetőségre, amit egyedülállóságukkal adhatnak a világnak.”*

Peter Kleine

Mottónk:

*„A gyerek az öröm, a reménység. Gyöngye testében van valami világi; ártatlan
lelkében van valami égi; egész kedves valója olyan nekünk, mint a tavaszi vetés:
ígéret és gyönyörűség.”*

Gárdonyi Géza

*„Oly módon szeretnénk a szülőkkel közösen nevelni és a környező világ értékeit
és a belőle fakadó ismereteket átadni a ránk bízott gyermekeknek, hogy ettől
mindannyian gazdagabbnak, boldogabbnak érezzük magunkat, egymás
tisztelőben tartása mellett.*

*A feladatokat közösen, szülők, pedagógusok, és a munkájukat közvetlenül segítő
munkatársak, külsős szakemberek, valamint a mogyoródi emberek közösségével
valósítjuk meg, hogy felhőtlenebbé, teljesebbé tegyük a Pillangós Óvodába és a
Gesztenyés Tagóvodába járó gyermekek óvodás éveit.”*

Nevelőtestület

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	4
1.1. A pedagógiai program módosításának okai	4
1.2. Óvodánk bemutatása	6
1.2.1. Az óvoda működésének rendje	7
1.2.2. Az óvoda adottságai	7
1.2.3. Az óvoda tárgyi feltételei	10
1.2.4. Az óvoda személyi feltételei	11
1.2.5. Intézményünk jövőképe	12
2. NEVELÉSÜNK RENDSZERE	13
2.1. Alapelveink	13
2.2. Gyermekképünk	13
2.3. Óvodaképünk	14
2.4. Az óvodapedagógus modell szerepe	14
2.5. Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése	15
2.6. Az óvodapedagógus és a pedagógiai asszisztens együttműködése	15
2.7. A közvetlen környezet hatása	16
3. A PROGRAMUNK BEMUTATÁSA	17
3.1. Komplex tevékenységek tervezése, jeles napjaink, ünnepeink	19
4. ÁLTALÁNOS FELADATAINK	23
4.1. Egészséges életmód alakítása	23
4.1.1. Személyi higiéné	24
4.1.2. Étkezés	26
4.1.3. Mozgás	27
4.1.4. Testi és lelki egészség fejlesztése, egymásra hatása	28
4.1.5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás	28
4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	30
4.2.1. Befogadás	30
4.2.2. Értékelési, jutalmazási és fegyelmezési gyakorlatunk	33
4.3. Az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	34

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	38
5.1. Játék	38
5.2. Művészeti tevékenységek	39
5.2.1. Verselés, mesélés	41
5.2.2. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	43
5.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	45
5.3. Mozgás	47
5.4. Külső világ tevékeny megismerése	48
5.4.1. Matematikai jellegű tapasztalatszerzések	56
5.5. Munka jellegű tevékenységek	57
5.6. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	59
6. A NEVELÉS TERVEZÉSE ÉS IDŐKERETEI	61
6.1. A fejlesztés módszere	62
6.2. A nevelés időkeretei	63
7. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE	67
7.1. 1-es típusú diabéteszsel élő óvodások ellátása	70
8. EGYÉNI BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	71
8.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek	71
8.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek	72
8.3. Tehetséges gyermekek, tehetséggondozás	73
9. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	75
10. SZAKMAI DOKUMENTUMOK EGYMÁSRA ÉPÜLÉSE	82
Felhasznált irodalom	83
Legitimációs záradék	84

1. BEVEZETÉS

1.1. A pedagógiai program módosításának okai

Az óvodai pedagógiai program törvényi és jogszabályi háttérének módosulásai

A nevelési-oktatási intézményekben a nevelő és oktató munka pedagógiai program szerint folyik. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Vonatkozó jogszabályok:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A közoktatásról 1993. évi LXXIX. törvény hatályban maradt rendelkezései, 11/1994.(VI.8.) MKM rendelet a közoktatási intézmények működéséről
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) kormányrendelet
- 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet
- A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos Nevelési Igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet
- Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról [229/2012. (VIII. 28.)]
- Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről 326/2013. (VIII. 30.)

- A sajátos nevelésű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelésű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet [MK 2012/132. (X. 8.)]

- az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet

- Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény [MK 2012/172. (XII. 18.)]

Egyéb dokumentum:

- Alapító Okirat
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend

Egyéb indokok:

- társadalmi elvárások
- közoktatási rendszer kihívásai
- az óvodákkal szembeni elvárások változásai
- sajátos nevelési igényű gyermekek száma és ellátásában történt változás
- hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családok számának növekedése

A program jelen módosítását Kátai Laura intézményvezető és a nevelőtestület készítette. A programmódosítás nem az eddig alkalmazott tevékenységközpontú óvodai nevelési program korszerűbbé alakítását vagy megújítását tűzte ki céljául, hiszen ezt az elődök már tudatos és tervszerű munkával megtették.

A fő cél az egyes fejezetek egymásra épülésének, logikus lebontásának a megvalósítása volt, hogy a dokumentum stílusában átláthatóbb, rendezettebb legyen.

Az óvoda eddigi hagyományait tiszteletben tartjuk, folytatjuk.

Arra törekszünk, hogy csak olyan elemek maradjanak a programban, amik a gyakorlatban már jól beváltak és minden nap alkalmazzuk őket. A hitelességet tekintjük mérvadónak.

1.2. Óvodánk bemutatása

Az intézmény hivatalos elnevezése, székhely neve, címe, elérhetőségei:

Mogyoródi Pillangós Óvoda
2146 Mogyoród, Veresegyházi út 8.
Tel.: 28/ 542 290, 30/663 98 13
Honlap: www.pillangosovoda.hu
E-mail: pillangos@pillangosovoda.hu

Tagintézmény neve, címe, elérhetősége:

Mogyoródi Pillangós Óvoda
Gesztenyés Tagóvodája
2146 Mogyoród, Dózsa György út 23.
Tel.: 30/ 663 98 12
E-mail: gesztenyes@pillangosovoda.hu

OM azonosítója: 032 853

Alapító Okiratának száma: 451-12/2022.

Fenntartója: Mogyoród Nagyközség Önkormányzata
2146 Mogyoród, Dózsa György út 40.

Az Alapító Okirat meghatározza az intézmény jogi helyzetét, feladatait, működési területét, a feladatellátást szolgáló vagyont, a vagyon feletti rendelkezés jogát, a gazdálkodással összefüggő jogosítványokat.

A feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója szerint önállóan működő költségvetési szerv.

A pénzügyi-gazdasági feladatokat Mogyoród Nagyközség Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala látja el.

Az intézmény működésével kapcsolatban minden esetben kikérjük a pedagógusok, a szülők és a fenntartó véleményét – az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltak szerint.

1.2.1. Az óvoda működésének rendje

A nevelési év szeptember 1-től a következő év augusztus 31-ig tart. Az óvoda hétfőtől péntekig tartó munkarenddel üzemel. A nyári szünet idejéről a szülők legkésőbb február 15-ig értesítést kapnak.

Mindkét épületben a teljes nyitvatartási időben szakképzett pedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel.

A Pillangós Óvoda 6 – 17³⁰ óráig tart nyitva, a csoportokat 6 – 7 óra között, illetve 16³⁰ – 17³⁰ óráig vonjuk össze. Az épületben hat csoport működik (Mókus, Kisvakond, Nyuszi, Napsugár, Katica, Napraforgó), főként vegyes és részben azonos életkorú csoportok.

A Gesztenyés Tagóvoda 6 – 17³⁰ óráig tart nyitva, összevont csoportok 6 – 7 óráig, illetve 16³⁰ – 17³⁰ óráig működnek. Itt három vegyes csoport található (Tulipán, Halacska, Csigabiga).

A beiratkozó gyermekek életkora és száma befolyásolhatja azt, hogy az adott évben vegyes, vagy azonos életkorú csoportokat tudunk indítani. Továbbá a gyermekcsoportok szervezését a Nemzeti köznevelésről szóló törvény, a felvett gyermekek életkora, a fenntartó elvárása és a szülők igényei határozzák meg.

1.2.2. Az óvoda adottságai

Mogyoród nagyközség a Gödöllői-dombság egyik mély völgyében fekszik. Dimbesdombos területek veszik körül. Az erdők és mezők látványa változatossá teszi a tájat. Néprajzilag a Galga-mente, a Jászság, a Tápió-mente és a Kiskunság peremvidéke határolja.

A lakosság egy része mezőgazdasági tevékenységet folytat (növénytermesztés, állattenyésztés), más része a helyi, vagy környékbeli ipari tevékenységekhez kapcsolódva

vállal munkát. A főváros közelsége az utóbbi évtizedben erőteljesen felgyorsította a falu fejlődését, lakosainak száma egyre nő (2023: 8020 fő), köszönhető ez a község körül kialakított modern lakóparkoknak is.

Óvodánk épületei a település középpontjában helyezkednek el. A két épület között csordogál a Mogyoródi-patak, mely remek alkalmakat kínál sétákra, környezetünk változásainak megfigyelésére. A Pillangós Óvodából közvetlen kijáratunk van a Szent László Tanösvényre.

Kiemelten fontosnak tartjuk a **környezeti nevelést**, amely egész óvodai nevelésünket átszövi. Megismertetjük óvodásainkat a minket körülvevő világ szépségeivel, kultúrájával. A pozitív érzelmi viszony kialakításával szeretnénk elérni, hogy felnőtté válásuk folyamatában is a természetet, állatvilágot védők, környezettudatosak legyenek.

Az óvodás gyermekek részt vesznek a nagyközség kulturális- és hagyományőrző programjain (*Szüret, Mogyoródi csata, Május fa díszítés, Szent László napok*).

A helyi hagyományok átörökítése a népviselet és a programok élményszerzésének a kapcsán tud megvalósulni.

Nevelési elveinket az Óvodai nevelés országos alapprogramja, a köznevelésről szóló törvény és a gyermeki jogok védelme alapozza meg. A program megvalósítása során figyelembe vesszük a személyi és tárgyi adottságainkat, környezetünk igényeit is.

Nevelésünk célja, hogy biztosítsuk az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, elősegítsük a gyermeki személyiség kibontakozását az életkori sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A világ megismerését komplexen, a maga egészében figyeljük meg, melyben nagy hangsúlyt teszünk a tapasztalatszerzésre és élménypedagógiára.

A környezeti nevelésen belül a környezeti kultúra kialakítására és fenntarthatóságra törekszünk, amely magában foglalja a helyes életmód, gondolkodás és viselkedésmód megalapozását, a környezettudatos magatartás kialakítását, az értékek védelmét és megóvását.

1.2.3. Az óvoda tárgyi feltételei

Intézményünk két épületben fogadja a gyerekeket. A Gesztenyés Tagóvoda a Dózsa György út 23-ban, 1946-ban épült, 3 csoportos óvoda. A Veresegyházi úti épületet 2005-ben építették elsőként 4 csoportosra, melyet 2009 októberében további két új csoportszobával bővítettek, így jelen állapotában 6 csoport befogadására képes.

A Gesztenyés tagóvoda 2026-ban ünnepli fennállásának 80. évét, a Pillangós Óvoda 2025-ben ünnepli a 20. születésnapját.

Az óvodák tárgyi felszereltsége megfelelő. A csoportszobák tágasak, világosak. Az óvodás gyermekeket esztétikusan kialakított környezet várja. A csoportszobákhoz gyermekmosdók és közös öltözők tartoznak.

A Pillangós Óvoda épületében főzőkonyha üzemel 1 szakácsnővel, 3 konyhai kisegítővel és egy élelmezési ügyintézővel. A Gesztenyés Tagóvoda épületében melegítő- tálaló konyha található 1 fő konyhai dologzóval. Ide ételszállító gépkocsi viszi át az ételt a központi óvodából.

Az engedélyezett gyermek létszámunk 270 fő, ami 9 csoportot illetően 30 fős óvodai csoportokat eredményezne. A 2023-mas beiratkozási adatokat tekintve közel 80 %-os a kihasználtságunk.

A Pillangós Óvodában jól felszerelt tornaterem, a Tagóvodában tornaszoba biztosítja az egészséges mozgás feltételeit a gyerekeknek.

Az óvoda csoportszobáit, helyiségeit természetes anyagokból készült bútorokkal, eszközökkel, játékokkal szereltük fel. Minden évben lehetőségünk van új játékok vásárlására is a fenntartónk (*Mogyoród Nagyközség Önkormányzata*) és alapítványunk (*Gesztényes Óvodáért Alapítvány*) jóvoltából. A csoportszobákban megtalálhatóak az alapvető építő- és konstruáló eszközök és egyéb fejlesztő játékok.

Az udvarokon új, modern, minden szabványnak megfelelő, mozgásfejlesztést elősegítő játszóeszközök kerültek telepítésre, ugyanakkor a parkosítás, kertszépítés és a zöld óvodai elvek való megfelelést folyamatos feladatunknak tekintjük.

Az óvodánk rendelkezik a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

1.2.4. Az óvoda személyi feltételei

Az országos szintű óvodapedagógus hiány minket is érint. Az óvodapedagógusokat helyenként pedagógiai asszisztens munkakörben foglalkoztatott személyek segítik. Átlagosan a csoportok felében tudjuk biztosítani a 2 óvodapedagógust. Ahol ezt nem tudjuk megvalósítani, ott 1 óvodapedagógus állandó délelőttösként dolgozik és 1 fő pedagógiai asszisztens segíti az egész nap folyamán.

A dajkák létszáma az előírásnak megfelelő 9 fő.

Az óvodapedagógusok eleget tesznek a 7 évekként kötelező továbbképzési kötelezettségüknek. Ezt az intézmény beiskolázási terve ütemezi.

A nevelőtestület figyelemmel kíséri az aktuális szakmai fórumokat, információkat, melyeket felhasználunk a mindennapi nevelésünk során.

Óvodánkban 3 munkaközösség működik:

- Szakmai Munkaközösség
- Zöld munkaközösség
- Néphagyományőrző munkaközösség

A jövőben szeretnénk szakmai kapcsolatot kiépíteni hasonló „Tevékenységek központú pedagógiai programmal” dolgozó, és „Zöld Óvoda” pályázatot nyert intézményekkel.

Az óvoda szakmai munkájának irányítását, szervezését a székhelyen az intézményvezető és az intézményvezető-helyettes, a tagóvodában pedig tagóvoda-vezető, valamint munkaközösség vezetők segítik, ahol fő irányvonalunk, hogy egymás iránt isztelelet tanúsító, elfogadó, egymás munkáját megbecsülő munkatársak működjenek együtt.

A titkársági feladatokat (*munkaügyi, tanügy igazgatási, ügyviteli*) napi 8 órában óvodatitkár látja el.

Az óvodánkban dolgozó összes alkalmazott a nevelés eredményessége érdekében törekszik a tolerancia, az embertársaink iránti érzékenység, a nyitottság és a gyermekközpontúság megvalósítására.

Az étkezéssel kapcsolatos feladatokat az élelmezésvezető, az élelmezési ügyintéző és a konyhai dologzók együttesen, felelősségteljesen intézik a HACCP rendszerben meghatározott előírások alapján.

1.2.5. Intézményünk jövőképe

- ✦ Hitelesen azonosulunk pedagógiai programunkkal, a benne foglalt alapelvekkel, célokkal, feladatokkal.
- ✦ Nevelési gyakorlatunk a gyermekközpontúságot és a hátránycsökkentést helyezi előtérbe.
- ✦ Elsődleges feladatunknak tartjuk, hogy az óvodánkba járó gyermekeknek tevékenységekkel teli, boldog óvodás éveket teremtsünk meg.
- ✦ Megkülönböztetett figyelemmel közelítünk a szülők felé, törekszünk a kiváló partneri viszonyra.
- ✦ Óvjuk és védjük a környezetünket, előtérbe helyezzük a fenntarthatóság elveit.

2. NEVELÉSÜNK RENDSZERE

2.1. Alapelveink

Pedagógiai alapelvünk a gyermekek sokoldalú, harmonikus, az egyéni, életkori sajátosságokat figyelembevevő fejlesztése.

Az óvodai nevelésünk befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő bánásmódot és az esélyegyenlőséget. Lehetőségeinkhez mérten segítjük és fogadjuk a sajátos nevelési igényű gyermekeket. Az integrált neveléssel biztosítjuk az esélyegyenlőséget.

Óvodánkban a gyermeki személyiséget szeretet, elfogadás, tisztelet, megbecsülés és bizalom övezi.

Érzelmi biztonságot nyújtó, pozitív érzelmeket közvetítő légkört teremtünk.

A gyermekek számára tevékenységeken keresztül igyekszünk megvalósítani az élménypedagógiát, melyben a folyamatos érzékelést, észlelést, tapasztalatszerzést és játékos cselekedtetést helyezük előtérbe.

Az eredményes nevelés feltétele véleményünk szerint a kölcsönös tiszteleten alapuló, - *nevelési kérdésekben következetes*- családdal kiépített partneri viszony.

2.2. Gyermekképünk

Óvodánkban sokféle családból érkező és különböző körülmények között élő gyermekek járnak.

Törekszünk a másság elfogadására, az egyéni bánásmód alkalmazására, az előítélet mentességre és az önazonosság megőrzésére. A hagyományok ápolása nemcsak a hazánkban élő, de a migráns gyermekek számára is fontos feladatunk .

Az óvodai nevelés eredményeként a kisgyermekek többsége óvodáskor végére éri el az iskolai élethez szükséges fejlettségi szintet. (*lsd. egyes fejezetek végén **Gyermekek várható fejlődése az óvodáskor végére***)

2.3. Óvodaképünk

Óvodánk legfontosabb feladata a gyermekek szükségleteinek kielégítése, ezért fokozottan figyelünk a gondozási feladatokra, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyermekekre.

Figyelembe vesszük az eltérő ütemben fejlődő gyermekek egyéni sajátosságait. Erre alapozva elősegítjük érzelmi biztonságukat, biztosítjuk a szeretetteljes légkört a gyermeki személyiség elfogadásával és tiszteletben tartásával. A munkánk sikere, ha a környezetük felé nyitott, érzelmileg stabil, befogadó, empátikus gyermekeket nevelünk.

Egész évben bevonjuk a családokat programjainkba, betekintést engedünk a mindennapjainkba. A nyitott ünnepeinken közösen tevékenykedünk.

Olyan óvodai életet teremtünk óvodásainknak, mely a környezetbarát, környezetvédő szemléletet közvetíti nemcsak nekik, de szüleiknek is.

Intézményünkben a fejlesztés legfőbb színtere a játék, mely által észrevétlenül tanulnak, kiélhetik, kipróbálhatják, feldolgozhatják és gyakorolhatják az életben előforduló szituációkat, az őket ért élményeket. Napirendünk, tudatos tervezésünk és tanulási kereteink biztosítják az ehhez elegendő időt, alkalmat, lehetőséget és eszközöket is.

2.4. Az óvodapedagógus modell szerepe

Az ideális óvodapedagógus az alapvető humanista értékek hordozója, amelyhez megfelelő szakmai felkészültség társul és ez mindennapi pedagógiai tevékenységében is kifejeződik.

Fontos a belső és a külső *-az érzések, gondolatok, a viselkedés és a rendezett megjelenés-*harmonikus összhangja. Ez biztosítja a nevelői magatartás, példamutatás hitelességét.

A nevelőtestület közös értéknek fogadja el a toleranciát, egymás segítségét, együttműködést, egymás véleményének, emberi méltóságának tiszteletben tartását. Továbbá az **esztétikus óvodai környezet** jelentőségét, a nevelői tevékenység rugalmasságát, a helyzetekhez és a gyermek egyéni jellemzőihez történő alkalmazkodást, felelősségtudatot, az önművelési – önfejlesztési igényt.

Holisztikus látásmóddal, belső nyitottsággal törekszünk a hatékony nevelésre.

A jó óvodapedagógus tudja, hogy a gyermek már megtanult és magával hozott bizonyos értékeket a családból, melyeket az óvodának tiszteletben kell tartani.

Törekszünk arra, hogy az élet adta szituációkban *-lehetőségekhez mérten-* a döntésekbe is be tudjuk vonni a gyermekeket.

2.5. Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése

A tevékenységközpontú óvodai program megvalósítása során a dajka munkája az óvodapedagóguséval összehangolt, hiszen a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük. Munkáját a gyerekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzi.

Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően.

Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják a pedagógusok a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani.

Fontos, hogy tartsa be titoktartási kötelezettséget a gyermekekről kapott információk terén. Ismerje és alkalmazza munkaköri leírását. Legyen igénye önmagát képezni a változó óvodai élethez igazodva.

Az óvoda pedagógiai asszisztenseivel alakítson ki pozitív kapcsolatot.

A sajátos nevelési igényű, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásában résztvevő szakemberekkel működjön együtt.

2.6. Az óvodapedagógus és a pedagógiai asszisztens együttműködése

Az óvodai program megvalósítása során a pedagógiai asszisztens munkája az óvodapedagóguséval összehangolt, hiszen csak így tud segítségére lenni a gyermekek megfelelő nevelésében. Magatartásával, beszédstílusával, külső megjelenésével mintaadó a gyermekek számára. Az óvodapedagógus irányításával vesz részt a tevékenységekben, és a

pedagógus által kijelölt gyermekekkel történő feladatok elvégzésében. A csoportokba járó gyermekekkel, óvodapedagógussokkal, dajkákkal és a szülőkkel pozitív kapcsolatot alakít ki. Törekszik arra, hogy ne lépje túl a hatáskörét. Ismeri és betartja a munkaköri leírását. A gyermekek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatást meghagyja az óvodapedagógusnak.

A sajátos nevelési igényű, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásában résztvevő szakemberek javaslatait, nevelési ötleteit megfogadja és alkalmazza, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekek aktív segítője.

2.7. A közvetlen környezet hatása

Óvodánk mindkét telephelye a nagyközség központjában, körülbelül 1 kilométerre található egymástól. A település tőzsgyökeres lakossága többségében vallásos, hagyománytisztelő, aki büszke települése tradícióira és részt vesz azok ápolásában.

A Gesztenyés Tagóvoda „*mi óvodánk*” érzését az közvetíti az által, hogy a helyi szülők többsége is ebbe az óvodába járt. Megfigyelhető továbbá, hogy tagóvodánkat főként a családi légkört, kisebb közösséget kedvelő szülők választják.

A Pillangós Óvoda a közelben lakókból és zömmel a lakóparkokban élőkől tevődik össze. Az épület korszerűbb intézményi képet nyújt. Az itt dolgozó pedagógusok egy része a környező városokból jár be dolgozni, a dajkák többségében helybeliek. A pedagógiai asszisztensek egy része helyi, de többen járnak be a környező településekről is (Fót, Dunakeszi).

3. A PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK BEMUTATÁSA

*„A gyermek világra nyitott lény. A simogatásra simogatással, a jókedvre jó kedvvel,
a tevékenységre tevékenységgel felel.”*

Mérei Ferenc

Óvodánkban a **tevékenységközpontú óvodai program** alapján nevelünk, melynek szerves része a komplex foglalkozásokra épülő zöld óvodai (környezeti) nevelés, a külső világ valóban tevékenységeken keresztül történő megismerése.

Nevelésünk célja a társadalom számára is kiemelten szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése, a környezeti *kultúra-, életmód-, gondolkodás-, viselkedés* megalapozása, pozitív attitűdök alakítása, ami nemcsak az óvodában megvalósuló feladatokat, hanem az életre való felkészítést tekinti elsődlegesnek.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermeket és az ő tevékenységét helyezi középpontba. Minél változatosabb, többfajta tevékenységet kínálunk egy időben a gyerekeknek - az élménynyújtás előtérbe helyezésével, annál sokrétűbb tevékenységformát lesznek képesek megvalósítani.

Nevelési gyakorlatunk tanulási módszerei a tapasztalásra, a felfedezésre, a kreativitás erősítése, az utánzásos, minta- és modellkövetésre, a szokástanulásra, a spontán játékos tapasztalatszerzésre és az óvodapedagógus által irányított megfigyelésekre és a gyakorlati problémamegoldásokra épül.

A program megvalósításával kapcsolatos feladataink:

- ✦ Elősegítjük a gyerekek érzelmi fogékonyságát a természeti, társadalmi, tárgyi környezet felé.
- ✦ Biztosítjuk a sokoldalú, élményeken alapuló tapasztalatszerzést.

- ✦ Átadjuk és mélyítjük a tapasztalatszerzésekből adódó különféle ismereteket, majd ezeken keresztül alakítjuk a gyerekek képességeit, szokásait (*kommunikáció, kognitív képességek, pszichomotoros képességek, kulturhigiéniai szokások*).
- ✦ A gyermekek értékrendjét az erkölcsi nevelés, pedagógiai helyzetek, társas kapcsolatok, szocializáció segítségével alapozzuk meg.
- ✦ Jeles napjaikkal, ünnepeinkkel a magyar hagyományok megvalósítására és a hazafiasságra nevelés csíráinak az elültetésére törekszünk.
- ✦ A „Zöld óvoda” program közvetítésével megalapozzuk a környezettudatos életmódra nevelést és a fenntartható fejlődést.
- ✦ Az óvodai évek szisztematikus, tudatos tervezésével megvalósítjuk az iskolaérettség eléréséhez szükséges fejlesztést.

Az óvodás korú gyermekeket főként az érzelmeik befolyásolják és irányítják. A közvetlen tapasztalatszerzés mindig érzelmeket vált ki, ezért törekszünk arra, hogy minél változatosabb, érdekesebb, figyelemfelkeltő, hosszabb és rövidebb időtartamú tevékenységeket kínáljunk óvodásainknak. Ezek sokszínűsége abban rejlik, hogy többféle fejlesztési terület, műveltségterület kapcsolódik össze többségében téma alapján, miközben mindegyikük megőrzi sajátos jellemzőjét.

Nevelőmunkánk további célja, hogy mind a lelkiileg egészségesen fejlődő, mind a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél az óvodáskor végére elérjük a fejlődés azon jellemzőit, amit az Óvodai nevelés országos alapprogramja megfogalmaz elvárásként- *„fejlődés jellemzői az óvodáskor végére”*.

Feladtunk, hogy minden gyermek 6. életévének betöltése környékére eljusson az iskolakezdéshez szükséges lelki-, -értelmi, -szociális és -testi fejlettségre.

Az iskolakezdés halasztására az arra kijelölt, halasztást engedélyező szervhez beküldött szülői kérelem, illetve a Szakértői Bizottság/ok által kiállított határozatok alapján van lehetőség, melyet rögzíteni szükséges az arra fenntartott Oktatási Hivatal által működtetett informatikai felületen.

3.1. Komplex tevékenységek tervezése, jeles napjaink, ünnepeink

Tervezésünk alapja a nevelőtestület által kidolgozott és jóváhagyott évszakok és jeles napok szerinti témakörök figyelembe vétele.

ŐSZ

Jeles napok óvodánkban

- ✦ A magyar népmese napja (szeptember 30.)
- ✦ Szüret
- ✦ Állatok világnapja (október 4.)
- ✦ Márton nap (november 11.)
- ✦ Adventi előkészületek

Jeles napokhoz fűződő tevékenységek

- ✦ Mesék gyűjtése, dramatizálása
- ✦ Aktuális udvari munkák végzése
  - falevelek komposztálása, stb.
- ✦ Őszi zöldségek, gyümölcsök feldolgozása (saláták, zöldség-és gyümölcsbábok)
- ✦ Befőzések, szárítások, szőlőpréselés must készítés
- ✦ Gyümölcslevek készítése
- ✦ Kirándulások, séták
- ✦ Költöző madarak megfigyelése
- ✦ Őszi termékek gyűjtése
- ✦ Zöld sarok rendezgetése
- ✦ Őszi dekorálás
- ✦ Termésjátékok, nyomatok készítése
- ✦ Szervezett, közös programok óvodaszinten – az Állatok világnapjához kapcsolódóan
- ✦ Libás játékok
- ✦ Madárodúk, madáretetők kihelyezése

TÉL

Jeles napok óvodánkban

- ✦ Adventi kézműves délután
- ✦ Mikulás (december 6.)
- ✦ Karácsony
- ✦ Farsang (február 6.)
- ✦ Télizés

Jeles napokhoz fűződő

tevékenységek

- ✦ Téli dekorációk készítése
- ✦ Gyógyteák készítése
- ✦ Adventi kézműveskedés a családokkal
- ✦ Luca napra búza csíráztatása
- ✦ Mézeskalácssütés
- ✦ Téli madáretetés,
Madárkarácsony
- ✦ Karácsonyi asztal terítése
- ✦ Évszaknak megfelelő időjárás,
öltözködés, ruhaneműk
témaköre
- ✦ Játék a tükör előtt – testséma
fejlesztés
- ✦ Érzékszervek
- ✦ Téli sportjátékok

TAVASZ

Jeles napok óvodánkban

- ✦ **Mogyoródi csata (március 14.)**
- ✦ **Nemzeti ünnepünk- Március 15.**
- ✦ **Víz világnapja (március 22.)**
- ✦ **Húsvéti előkészületek**
- ✦ **Föld napja (április 22.)**
- ✦ **Május fa díszítés**
- ✦ **Anyák napja**
- ✦ **Sport nappal egybekötött Madarak és fák napja (május 10.)
CSALÁDI NAP**

Jeles napokhoz fűződő tevékenységek

- ✦ **Aktuális udvari munkák elvégzése- gereblyezés, söprögetés, talaj megtisztítása**
- ✦ **Virágosítás, kertszépítés**
- ✦ **Tavaszi hajtások**
- ✦ **Magvak csíráztatása**
- ✦ **Séták a Szent László szoborhoz**
- ✦ **Szervezett, közös vízi játékok óvoda szinten – a Víz világnapjához kapcsolódóan**
- ✦ **Mogyoródi patak, Szent László tanösvény látogatása**
- ✦ **Versek, mondókák gyűjtése**
- ✦ **Húsvéti tojásfestés**
- ✦ **Ajándékkészítés**
- ✦ **Kirándulás a természetbe**

NYÁR

Jeles napok óvodánkban

- ✦ Gyermeknap
- ✦ Búcsúzás az óvodától
- ✦ Nyári élet az udvaron

Jeles napokhoz fűződő tevékenységek

- ✦ Tájéismerő kirándulások, séták
- ✦ Szövés, fonás, gyöngy- és tésztafüzés
- ✦ Szervezett, közös játékok óvoda szinten
- ✦ Családi programok
- ✦ Aktuális udvari programok
- ✦ Kísérletezések, természeti megfigyelések
- ✦ Iskolába távozó gyermekek búcsúztatása
- ✦ Buszos kirándulások
- ✦ Közös szabadtéri programok

4. ÁLTALÁNOS FELADATAINK

4.1. Egészséges életmód alakítása

Célunk: kiegyensúlyozott, testileg és lelkileg egészséges gyermekeket nevelni.

Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásait alakítjuk, belső igénnyé fejlesztjük.

Feladatunk az egészséges életmódra nevelés, az egészségünk megtartása, erősítése.

A 3-6 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük és szervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit és az egészség védelmét. Az egészségfejlesztő tevékenységek során a gyermekek egészségi állapotának pozitív irányú változására törekszünk. Fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos szociokulturális környezetből érkező gyermekekre is.

Az egészségfejlesztés területei:

- ✦ Személyi higiéné (testápolás, tisztálkodás, öltözködés, pihenés)
- ✦ Egészséges táplálkozás
- ✦ Mindennapos testnevelés, testmozgás
- ✦ Testi és lelki egészség fejlesztése, egymásra hatása.
- ✦ A bántalmazás, erőszak megelőzése.
- ✦ Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás.

Általános feladataink:

- ✦ A gyerekek önállóságát differenciáltan fejlesztjük, egyéni bánásmódot alkalmazunk.
- ✦ Hiteles, követésre méltó, következetes viselkedési mintákat nyújtunk gyerekeknek.

- ✦ Az egészséges életvitelhez szükséges szokásokat alakítjuk, fejlesztjük.
- ✦ Megalapozzuk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó attitűdöket.
- ✦ Alkalmazzuk a Zöld óvoda kritériumait: szelektíven gyűjtjük a hulladékot (*a csoportszobákban egyenrőlé csak a papírt*), ügyelünk a víz-és energiatakarékosságra, óvjuk a növényeket- és állatokat.
- ✦ Minél több időt töltünk a szabadban, a friss levegőn, kirándulásokat szervezünk, sétát teszünk a természetben, megfigyeljük az időjárást, a környezetünk változásait.
- ✦ A gyermekeket minden évben balesetvédelmi oktatásban részesítjük és tűzriadót tartunk.
- ✦ Az óvó- védő szabályokat a naplóban rögzítjük.

4.1.1. Személyi higiéné

Testápolás

- ✦ A testápolási eszközöket a gyerekek által könnyen elérhető helyen biztosítjuk.
- ✦ Kialakítjuk a helyes testápolás szokásait (WC használat, mosakodás, fésülködés, helyes, rendszeres fogmosás).
- ✦ Kedves, odafigyelő magatartásunkkal oldjuk a gyerekek szorongásait (akkor mehetnek WC-re, amikor akarnak, és szükségleteiket társaiktól elválasztva, nyugodt körülmények között végezhetik el).
- ✦ Gyakoroljuk a helyes orrfújást és zsebkendő használatot.
- ✦ Megtanítjuk őket a takarékos víz, és tisztálkodó szerek használatára. A zöld óvodai elveknek megfelelően szokásokat megerősítő piktogramokat helyezünk el a mosdókban (*Pl. Ne folyasd a vizet!*)
- ✦ Betegségek esetén, a téli időszakban nagyobb figyelmet fordítunk a fertőtlenítésre, többszöri szellőztetésre.

- ✦ A helyes testápolási szokások alakítása érdekében védőnői, fogászati szakemberek segítségével játékos foglalkozásokat szervezünk prevenciós céllal.

Öltözködés

- ✦ Kérjük a szülőket, hogy a gyerekek öltözéke kényelmes és többretegű legyen, valamint mindig tartsanak tartalék (váltó) ruhát az ovis zsákban.
- ✦ Kérjük, hogy biztosítsák gyermekeiknek a megfelelő váltó cipőt (bokát fogó szandál, vagy szellőzést biztosító cipő).
- ✦ Az időjárásnak megfelelően öltöztetjük a gyermekeket.
- ✦ A mozgásos foglalkozásokra váltó ruhát és kényelmes, biztonságos, bokát tartó tornacipőt kérünk.
- ✦ A csoportszobában benti, az udvaron pedig kinti ruhában vagyunk.
- ✦ Ügyelünk a tisztaságra, az öltözőszekrények rendben tartására.

Pihenés

- ✦ A csoportokat kiszellőztetjük, a pihenés alatt levegőcserét biztosítunk, a termet elsötétítjük.
- ✦ A meleg, szorító, felesleges ruhadarabokat (pulóver, vastag nadrág) levesszük.
- ✦ Mesével, altató dalokkal, versekkel teremtjük meg a pihenéshez szükséges nyugodt légkört.
- ✦ A gyerekek maguk mellé vehetik otthonról hozott, kedvenc alvós játékukat.
- ✦ Az ágyneműről, és annak tisztításáról a szülők gondoskodnak 2 hetente.

- ✦ Pihenőidőben –nem allergizáló- illóolajokat párologtatunk, melyek jótékony hatással vannak a légző szervrendszerünkre.

4.1.2. Étkezés

- ✦ Esztétikus, nyugodt környezetet és megfelelő időt biztosítunk az étkezésekhez.
- ✦ A csoportok életkorához, fejlettségéhez, összetételéhez igazítjuk az önkiszolgáló, vagy naposi rendszert.
- ✦ Az étkezések során biztatjuk a gyerekeket arra, hogy kóstoljanak meg minden ételt és az új ízekre is legyenek nyitottak.
- ✦ A tízórai és az ebéd közötti időben lehetőség szerint gyümölcsöt, zöldséget kínálunk.
- ✦ Lehetőséget adunk a szülőknek önkéntes vállalással zöldségek, gyümölcsök behozatalára a Gyümölcsnapotár szerint.
- ✦ A folyadékot a gyerekek számára elérhető helyen, egész nap biztosítjuk, melyre fokozottan figyelünk.
- ✦ Megmutatjuk és megtanítjuk a kulturált terítés és étkezés szokásait, szabályait.
- ✦ A megfelelő napirend kialakításával lehetőséget adunk az egyéni sajátosságok figyelembevételére (sajátos étrendű gyermekek).
- ✦ A heti étlapot a szülők számára jól látható helyen, a csoportoknál és a központi faliújságon is kifüggesztjük.
- ✦ A tízórait és uzsonnát folyamatos szervezeti formában, meghatározott időkeretben tesszük elérhetővé a gyermekek számára.
- ✦ Lehetőségeinkhez mérten vitaminsalátát, kompótot készítünk a gyermekekkel. Az őszi, téli hónapokban mézzel ízesített teával kínáljuk őket. Arra törekszünk, hogy teakészítésnél minimális cukrot használjunk. A konyha egyébként kiemelten ügyel arra, hogy csökkentetten használja a sót és a cukrot a gyermekek egészsége védelmében.

Egészséges táplálkozás

- ✦ Étrendünk az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az otthoni étkezés kiegészítését szolgálja. Többször egyeztetünk a konyhával, figyelemmel kísérve az étlapot, esetleges igényeinket figyelembe vesszük.
- ✦ A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermekek egészséges táplálása.
- ✦ Az óvodai étkeztetés nem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni, ezért a szülők segítő együttműködésével igyekszünk a lehető legtöbbet nyújtani a gyermekek számára.
- ✦ A korszerű étkezési elveket, reform ételek formájában a minket kiszolgáló konyha beépíti az étrendbe.

4.1.3. Mozgás

- ✦ Teret, időt és eszközöket biztosítunk a mindennapos mozgástevékenységekhez a csoportszobában és az udvaron egyaránt, mert az élményként megélt mozgás belső igényt alakít ki a gyermekben az önfejlesztésre, gyakorlásra.
- ✦ A napirendet úgy állítjuk össze, hogy felváltva biztosítsuk a mozgásos és inaktív tevékenységeket.
- ✦ A napirend, hetirend lehetővé teszi a hosszabb séták tervezését is.
- ✦ Biztosítjuk az egyéni igények kielégítését és a spontán mozgáslehetőségeket is.
- ✦ Kihasználjuk a mozgásos tevékenységekben rejlő kognitív fejlesztési lehetőségeket is.
- ✦ Délután is lehetőséget adunk prevenció/ korrekció és tehetséggondozó költségtérítéses (Bukfenc torna, Zumba Kids,) illetve ingyenes (ovi foci) sporttevékenységbe történő bekapcsolódásra a gyerekek mozgásigényének kielégítése és fejlesztése céljából.

4.1.4. Testi és lelki egészség fejlesztése, egymásra hatása

- ✦ A gyermekek testi és lelki egészségének fejlesztését az óvodai élet minden területén folyamatosan szem előtt tartjuk.
- ✦ Az óvoda felnőtt dolgozói viselkedési modellt, mintát nyújtanak a gyermekek számára.
- ✦ A család bevonásával felhívjuk a gyermekek figyelmét az idegen emberekkel való érintkezés helytelenségére *(ne fogadjanak el semmit, ne menjenek a kerítéshez; ha ismeretlen dolgot találnak, ne nyúljanak hozzá, hanem szóljanak, stb.)*.
- ✦ Biztosítjuk a szakemberek által kezdeményezett, életkoruknak megfelelő beszélgetéseket, játékosan interatív érzékenyítő előadásokat.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

A nevelési intézmény a gyermekeket óvodán kívüli veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni.

Az óvodapedagógus bántalmazás, erőszak észlelésekor kötelező jelzéssel kell éljen az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé (gyermekvédelmi törvény előírása), aki az intézményvezetővel, tagóvodavezetővel konzultálva megteszi a szükséges intézkedéseket (Családvédelmi és Gyermekjóléti Szolgálat, egyéb szakemberek, szakhatóságok felé).

4.1.5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyerekek megismertetjük a veszélyforrásokkal, veszélyhelyzetekkel, vagy a balesetek során elvégzendő teendőkkel -például segítség-hívás.

Felhívjuk a figyelmüket, hogy egy – egy hétköznapi tárgy *(pl.: kerékpár, mászóka, autó, gyógyszer)* milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelnük a balesetek megelőzése érdekében.

Az óvó-védő előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük.

Az óvoda házirendjében meghatároztuk azokat az óvó-védő intézkedéseket, amelyeket a gyermekekkel az óvodában való tartózkodás során meg kell ismertetnünk.

Az óvoda berendezései, eszközei csak a baleset-megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba. Állapotuk folyamatos ellenőrzés alatt áll, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

A gyermekbalesetek megelőzésében legfőbb **célunk** azok megelőzése és a gyermekek testi épségének megóvása. Nevelőmunkánk során kellő információt, magyarázatot nyújtunk a gyerekeknek a beszélgetések során.

A balesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatában kerültek rögzítésre.

Az elsősegély doboz a Pillangós Óvoda épületében az orvosi szobában elhelyezett szekrényben, míg a Gesztenyés Tagóvodában, a mosókonyhában, a faliszekrényben található.

Ellenőrzése, feltöltése rendszeres az elsősegélyt nyújtó kollégák jóvoltából.

Az elsősegély doboz feltöltése a gyermekorvos ajánlása alapján és a helyi patikavezető szakmai tanácsával történik.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermekbalesetek megelőzése érdekében:

- ✦ A nevelési év megkezdésekor, illetve szükség szerinti gyakorisággal (pl. kirándulás előtt) a gyerekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismerteti a gyermekekkel az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat, külön kitérve, hogy mit nem szabad! Felhívja a figyelmüket a veszélyforrásokra.
- ✦ Az óvoda házirendjében meghatározott óvó-védő előírásokat (*amelyeket a gyermekek óvodában tartózkodása során szem előtt kell tartani*) az óvodában dolgozók betartják és közvetítik is ezeket a szülők felé is.
- ✦ Az óvodai SZMSZ világosan meghatározza azokat a feladatokat, amelyeket a vezetőnek, az óvodapedagógusoknak illetve a nevelő munkát segítő alkalmazottaknak a gyermekbalesetek megelőzésében illetve baleset esetén be kell tartani /el kell végezni.

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére az egészséges életmódra nevelés területén:

- ✦ Mozgásuk összerendezett, testi szükségleteiket képesek késleltetni, szándékosan irányítani.
- ✦ Mozgáskoordinációjuk, finommotorikájuk erőteljesen fejlett.
- ✦ Önállóak a tisztálkodásban, öltözködésben, fogmosásban, fésülködésben.
- ✦ Ügyelnek a mosdó tisztaságára, ismerik és rendben tartják saját eszközeiket.
- ✦ Helyes technikával mosnak kezet, fújnak orrot.
- ✦ Ismerik a betegség megelőzés szabályait.
- ✦ Önállóan terítenek, étkeznek. Betartják a kultúrált, udvarias étkezési szokásokat.
- ✦ Önállóan öltöznek, vigyáznak ruháikra, képesek az időjárásnak megfelelő öltözéket választani.
- ✦ Ismerik az őket körülvevő tárgyak helyét, játékok játékszabályait.
- ✦ Van igényük a tiszta, esztétikus környezetre.
- ✦ Takarékoskodnak a vízzel, papírral, szappannal.
- ✦ A szelektív papír- és műanyag gyűjtésében, válogatásban aktívan részt vesznek.

4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Célunk, hogy a gyerekek olyan személyiségjegyeket, viselkedési formákat sajátítsanak el az óvodában, melyek megfelelnek a társadalom által elvárt érzelmi, erkölcsi, és közösségi normáknak, ezáltal segítve elő szocializációjukat.

Az óvoda a gyermekek nyitottságára épít, és segíti őket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a

hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja. Ebben a folyamatban elengedhetetlen, hogy biztonságos, szeretetteljes, derűs légkört alakítsunk ki számukra.

4.2.1. Befogadás

Törekszünk arra, hogy óvodába lépéskor (befogadás/beszoktatás) kedvező érzelmi hatások érhék a gyermekeket.

Ez idő alatt a kisgyermek az anyukájával vagy az apukájával közösen ismerkedik az óvodai környezettel, a társakkal, az óvodapedagógusokkal és a nevelő munkát segítőkkel. A szülő ilyenkor a gyakorlatban kap ízelítőt az óvodai életből és a nevelők munkájából.

Az óvodába való beszoktatás elve a **fokozatosság**. Minden gyermek más és más, eltérő személyiségjegyekkel rendelkezik, különféle családi háttérből érkezik. Van, aki előtte már járt bölcsődébe, de olyan is előfordul, hogy alig találkozott még kortársakkal.

A folyamat sikeressége érdekében törekszünk:

- ✦ a segítőkész, partneri kapcsolat kialakítására a szülőkkel és folyamatosan tájékoztatjuk őket a napi történésekről, apró sikerélményekről.
- ✦ minél több információt gyűjtünk a kisgyermekről, otthoni szokásairól.
- ✦ szeretetteljesen, kiemelt figyelemmel foglalkozunk az újonnan érkezett gyermekekkel.
- ✦ a rugalmas napirend megvalósítására és az egyéni szükségletek, igények kielégítésére.
- ✦ arra, hogy minden kisgyermek hozhasson valami otthoni játékot, plüssöt, ami megnyugtatja, megvívasztalja őt.

Az érzelmi, az erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés során feladatunk továbbá annak segítése, hogy a gyermekek rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben mutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az optimális érzelmi és szociális attitűdöket a gyermekek képességeinek támogatásával segítjük elő. A szeretet, tisztelet közvetítésével és megtanításával, valamint a tapintatos és elfogadó érzelmi biztonság megteremtésével fejlesztjük az önbizalmukat és alakítjuk a pozitív, reális én-képüket.

Segítjük a gyermekek azon képességeinek fejlődését, amelyek alkalmazkodásukat, a csoportba történő integrációt, az egészségvédő, szabálykövető magatartást, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó, udvarias viselkedésüket formálják. Kiemelt figyelmet kap a hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő, a sajátos nevelési igényű és a migráns gyermekek beilleszkedése is.

Óvodánk a 2018/2019-es nevelési évben csatlakozott a „**Boldog óvoda**” országos programba, ahol célunk a gyermekek és nevelőink pozitív életszemléletének alakítása és önbizalmuk növelése.

Az óvodapedagógus feladatai az érzelmi, erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés területén:

- ✦ Készítsen elő az új gyermekek befogadására esztétikus, biztonságos csoportszobai környezetet.
- ✦ Óvodába lépés előtt kölcsönösen informáló kapcsolatteremtésre törekedjen a családokkal. *A pandémia lezajlása óta a családlátogatást az intézményen belüli közös beszélgetés váltotta fel.*
- ✦ Biztosítsa és támogassa a folyamatos, egyéni szükségletekhez alkalmazkodó befogadási *(beszoktatási)* időszakot.
- ✦ Tájékoztassa a szülőket a nevelési törekvéseinkről, elveinkről, pedagógiai programunk értékeiről.
- ✦ A szocializációs folyamat során mindig játékosan, a gyermeki aktivitásra építve tervezze, szervezze feladatait.
- ✦ Segítse elő, hogy a gyermekek magukkal hozhassák kedvenc tárgyaikat, alvókájukat a csoport szokás-szabályrendszere szerint.

- ✦ Vegye figyelembe az egyéni sajátosságokat, éreztetesse a gyermekekkel, hogy elfogadja őket. Határozottan jelzze, hogy mit tart helyesnek és mit nem. Legyen igazságos a nevelési helyzetekben.
- ✦ Legyen elfogadó. A gyermeket is a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelje.
- ✦ Segítse, alakítsa a gyermekek közötti együttműködést.
- ✦ Fejlessze a gyermekek én-képét, önismeretét, önértékelését.
- ✦ A nevelési helyzetek tudatos kihasználásával, mintaadással formálja a gyermekek erkölcsi tulajdonságait– *udvariasság, önzetlenség, kedvesség, szabálytudat, munkához való pozitív attitűd, kitartás, pontosság, feladattudat stb.*
- ✦ Teremtsen olyan helyzeteket, amelyekben a gyermekek fejleszthetik önállóságukat.
- ✦ Fejlődésbeli eltérés esetén kezdeményezze a speciális, segítő szakemberek bevonását. Folyamatosan egyeztessen velük, tanácsaikat, ötleteiket építse be a nevelőmunkájába.
- ✦ Feladathelyzetekben, munka jellegű tevékenységekben, játéktevékenységben alakítsa, fejlessze a gyerekek szabálytudatát és az akarati tulajdonságait.

4.2.2. Értékelési, jutalmazási és fegyelmezési gyakorlatunk

Mindhárom nevelési technika a személyiség, a közösségben elfoglalt hely fontos alakítója. Magára a gyermekközösség alakulására is hatással van.

Nevelőtestületünk és a nevelő munkát segítő kollégáink minden tagja a pozitív megerősítés elvét alkalmazza.

Értékeléseinkben kidomborítjuk a pozitív cselekedeteket. Nevelőmunkánk során a biztatást, buzdítást, dicséretet kulcsfontosságúnak tekintjük. Ezekkel erősítjük gyermeki motivációkat, a helyes megnyilvánulásokat. A humort, humoros helyzeteket is megéljük az egyes pedagógiai helyzetekben, hiszen feszültségcsökkentő, szorongás oldó hatással bírnak.

Kerüljük a tárgyi jutalmazást, helyette a verbális és nonverbális kifejezéseket, gesztusokat, mosolyt, érintést helyezük előtérbe.

Az értékelésnél, jutalmazásnál, fegyelmezésnél arra törekszünk, hogy az mindig konkrét legyen, az adott helyzethez kapcsolódó, a gyermek számára világosan érthető, a társakra nézve pedig motiváló hatású.

Tiltás helyett leginkább választási lehetőséget kínálunk a gyerekeknek.

Szükség szerint az óvodapedagógus a szélsőséges, veszélyt jelentő gyermeki tevékenységet megállíthatja, a nem megfelelő viselkedésű óvodást kiemelheti a játékból, mindig jelezve, hogy a magatartást ítéli el és nem a gyermeket.

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére az érzelmi, erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés területén:

- ✦ A gyerekek nyitottak, érdeklődőek, ki tudják fejezni érzelmeiket.
- ✦ Képesek az együttműködésre, kapcsolatteremtésre társaikkal és a felnőttekkel egyaránt.
- ✦ Szavaik, tetteik a pozitív érzelmeiket közvetítik.
- ✦ Megvívásztalják, bátorítják társaikat.
- ✦ Segítőkések.
- ✦ Konfliktushelyzetekben képesek egyezkedni.
- ✦ Beszélgetnek a közösen átélt élményeikről.

4.3. Az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Célunk, hogy változatos módszerekkel és eszközökkel, pozitív példával tudjuk megszerettetni magyar anyanyelvünket és kialakítsuk a gyermekekben az iskolai élethez szükséges nyelvi képességeket.

Az anyanyelvi nevelés szinte mindegyik tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Nyelvünk a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok építésének és az

emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll.

A gyermekek beszédét elsősorban az otthoni nyelvi, illetve szociokulturális környezet határozza meg. Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. Programunk szerint a fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme.

Az óvodapedagógusnak arra kell lehetőséget biztosítani (*például beszélgetőkörök alkalmával*), hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami foglalkoztatja őt, illetve el tudja mesélni az élményeit.

Az óvoda tevékenységgel gazdag élete már alapjaiban alkalmat ad az anyanyelvi nevelés fejlesztésére. Ilyen körülmények között a gyermekek szívesen és gyakran beszélnek. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség interakciókra, magyarázatra.

Anyanyelvünk közvetítése során törekszünk a példamutató, tiszta és szép beszédre, mely mintát nyújt és ösztönzést ad a kisgyermeknek.

Különösen fontos, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtésre, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Arra törekszünk, hogy beszédünk legyen érthető, egyszerű és világos.

Fontos, hogy a gyermekek mindig kapjanak választ a kérdéseikre. Nem vesszük el a gyermekek beszélő kedvét állandó javítgatással és figyelmeztetéssel.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyermekek anyanyelvi fejlettségét. A nap folyamán minden olyan lehetőséget megragadunk, amikor fejleszthetjük azokat a gyermekeket, akik beszédhibával, beszédgátlással, beszédbeli elmaradással küzdenek. Szükség esetén a szakember (logopédus) segítségét kérjük.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés- nevelés területén:

- ✦ Fejlessze az értelmi képességeket: érzékelést, észlelést, emlékezetet, gondolkodást, beszédet és kommunikációt.
- ✦ Biztosítson minél több érzékszervre ható tapasztalatszerzési lehetőséget a tevékenységekben és a nap folyamán.
- ✦ Fejlessze a gyermek képzeletét és fantáziáját mesehallgatással, bábozással, dramatikus játékkal.
- ✦ Ültesse el a magyar nyelv szeretetének csiráit, a beszéd és a kommunikáció iránti igényt.
- ✦ Valósítson meg beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott csoportszobai légkört.
- ✦ Biztosítsa a „beszédörömet”- arra nevelje a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- ✦ Tegye képessé a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- ✦ Folyamatosan bővítse a gyermekek szókincsét mondókázással, mesehallgatással.
- ✦ Teremtsen lehetőséget artikulációs játékok játszására.
- ✦ Inspirálja gyermekeket kérdések feltevésére, megválaszolására.
- ✦ Hívja fel a szülők figyelmét a beszélgetésekkel kísért családi események fontosságára (*étkezések, játék, mesélés*).

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére anyanyelvi és az értelmi fejlesztés- nevelés területén:

- ✦ A gyerekek érthetően, folyamatosan kommunikálnak és beszélnek.
- ✦ Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthetően, életkoruknak megfelelően (tempó és hangsúly) tudják kifejezni.
- ✦ Minden szófajt használnak, bővített mondatstruktúrákat alkotnak.

- ✦ Képesek végighallgatni egymás beszédét.
- ✦ Érzékelésük pontos, észlelésük kifinomult (*időészlelés, téri tájékozódás, szín/forma felismerés, alapvető matematikai műveletek végzése*)
- ✦ Tudásvágyuk kialakult, emlékezetük jó, összpontosításra képesek.
- ✦ Biztos ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és közvetlen környezetükről.
- ✦ Képesek általánosításra, összehasonlításra, problémamegoldásra, ok-okozati összefüggéseket felismernek.

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

5.1. Játék

Célunk, hogy a játék folyamán olyan személyiségformáló tulajdonságok fejlődjenek ki a gyermekekben, amik képessé teszik őket a boldog életre, segítik őket az iskolában, később a társadalomba való beilleszkedésben.

A játék a kisgyermek legfőbb tevékenysége, melynek során észrevétlenül tanulnak, fejlődnek. Napirendünket úgy alakítottuk ki, hogy erre jusson a legtöbb idő, változatosan és sokat játszassanak minden nap.

A játékban át- és újraélhetik a valóságban megtapasztalt élményeket. Ezáltal aktívan fejlődnek társas kapcsolataik. Közben gyakorolják az együttműködést, beszélgetnek, barátkoznak, konfliktus helyzeteket élnek át, oldanak meg.

Kiemelt feladatunk, hogy a gyermekek ismerkedjenek meg a régi népi játékokkal is: gumizás, tapsolók, ugróiskola.

A játékelmények összekovácsolják őket, valamint a játék által formálódik magatartásuk is.

Az óvodapedagógus feladatai a Játék tevékenység szervezése kapcsán:

- ✘ Oldja a gyerekek szorongását, feszültségét.
- ✘ Alakítsa a szabálytudatukat és társas kapcsolataikat.
- ✘ Támogassa a gyerekek sokoldalú személyiség- és képességfejlesztését.
- ✘ Juttassa minél több élményhez a gyerekeket.
- ✘ Biztosítsa a nyugodt légkört, teremtse meg az elmélyült játék feltételeit.
- ✘ Tartsa tiszteletben a gyermeki játék önállóságát.
- ✘ Folyamatosan biztosítsa a játékhoz szükséges eszközöket.
- ✘ Teremtsen ötleteket, lehetőségeket, helyzeteket a sokszínű játék kialakulásához.

- ✦ Alakítsa a gyerekek szerepjátékát és az életkor előrehaladtával.
- ✦ Ösztönözze a folytatásos játékokat.
- ✦ Adjon teret az élmények szabad kijátszására, engedjen teret a gyerekek kreatív elképzeléseinek is.

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére a Játék tevékenységek területén:

- ✦ A gyerekek életkoruknak megfelelő játékokat választanak.
- ✦ Képesek az elmélyült, hosszabb ideig tartó játéokra.
- ✦ Ismerik és betarták a játékszabályokat.
- ✦ Maguk is képesek játékokat, játékszabályokat kitalálni.
- ✦ Együttműködnek a társakkal a játék során.
- ✦ Játékaikban megfigyelhetőek a több napig tartó, folytatásos játékok.
- ✦ Önállóan választanak eszközöket, közösen osztják le a szerepeket.
- ✦ Magas szintű szerepjáték ötleteket találnak ki.
- ✦ Képesek játékot alkotni a saját, kreatív ötleteik alapján.
- ✦ Megjelennek játékaikban a különböző tevékenység tartalmak összekapcsolódása, *pl. matematikai műveletek, kommunikáció egyes formái, dramatikus eszközök.*

5.2. Művészeti tevékenységek

Célunk az életben előforduló jelenségek átélése, megörökítése valamilyen kreatív, egyedi formában, mely lehetőséget ad az önkifejezésre, személyiségfejlesztésre.

A művészet ismerete, szeretete, esetleg valamely művészeti ág művelése az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodáskorban elkezdődhet.

Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. Az óvodapedagógus mindennapi feladatai közé tartozik megismertetni a gyermekeket a világ szépségeivel. Megcsodálni egy madár énekét, megvizsgálni az őszi falevél színeit, a virágzó fákat vagy egy szép színes mesekönyvet kezünkbe venni egyaránt esztétikai élményt jelenthet.

Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. A szépen berendezett csoportszoba, az óvoda harmóniája komoly hatást gyakorol a gyermek érzelmeire, benyomásaira.

A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. A művészeti nevelés az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti.

Művészeti nevelésünkben arra törekszünk, hogy a gyermek maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit és csak akkor nyújtunk ehhez segítséget, ha azt a gyermek maga kéri és igényli.

Kreatív ember az, akinek van fantáziája és vannak ötletei. Aki a problémák megoldásán dolgozik, aki képes a gondolatait és érzéseit is kifejezni.

Pedagógiánk fontos feladata a gyermeki kreativitás fejlesztése.

A tapasztalatszerzés itt is alapvető fontosságú feladatunk. Minél több eszközzel, tevékenységgel ismertetjük meg a gyermekeket, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére.

Az óvodapedagógus felelőssége igen nagy, hiszen a gyerekek fogékonyak mindenre, mindent befogadnak, minden érdekli őket, utánzás útján tanulnak.

A művészeti tevékenységekbe a **mese-vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás** éppúgy beletartozik, mint környezetünk esztétikája.

Az óvodapedagógus feladatai a művészeti tevékenységek területén:

- ✦ Alakítsa úgy a csoportszoba tereit, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyermekek is nyugodtan, kényelmesen tevékenykedhessenek.
- ✦ Biztosítson minél változatosabb eszközt, időt és helyet adva a művészeti tevékenységek gyakorlásához, ezzel is elősegítve a gyermeki fantázia kibontakozását.
- ✦ Támogassa a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását.
- ✦ A mindennapi mesélés, verselés, mondókázás, éneklés, zenélés, alkotás során ügyeljen a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat és a meghitt légkör megteremtésére.

5.2.1. Verselés, mesélés

Célunk, hogy irodalmi élmények nyújtásával felkeltsük a gyerekek érdeklődését, ezáltal elősegítsük érzelmi-, erkölcsi-, értelmi-, esztétikai fejlődésüket.

Az óvodában minden nap mesélünk, verselünk. A délelőtti vagy az elalvás előtti mesét egyaránt alkalmazzuk. Mindkettő fontos a maga helyén és idejében.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az általunk kínált irodalmi anyag változatos, a 3-6 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodik, gerincét a magyar gyermekköltészet, a népi hagyományok, népmese kincsünk, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek és meséinek megismertetése adja, de a kortárs és klasszikus irodalmi műveket is megismertetjük a gyerekekkel.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos tevékenységre.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlesztésének egyik legfőbb segítője, hiszen képi és konkrét formában tájékoztatja a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól és a megfelelő viselkedésformákról.

Lehetőséget teremtünk a gyermekek önálló szöveg- és mesemondásához, hiszen a saját vers és mesealkotás, az annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Elősegítjük, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák (*dramatikus játék*), bábozhassák a gyermekek a nekik tetsző meséket. A gyakori ismétlést (*egy héten belül háromszor is elmeséljük az adott heti mesét*), a mese többszöri feldolgozását nagyon kedvelik az óvodások, erre kifejezetten építünk.

Az irodalmi élmények feldolgozását úgy segítjük elő, hogy biztosítjuk a különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek, ötletek megvalósulását.

Az óvodapedagógus feladatai a Verselés-mesélés tevékenységek kapcsán:

- ✦ Válasszon könnyen befogadható, művészi értékű irodalmi alkotásokat a gyerekeknek.
- ✦ Biztosítsa a nyugodt, optimális feltételek a tevékenységre (*pl. mesesarok, mesepárna, mesére hívó dal, mondóka vagy vers, motiváló eszközök*).
- ✦ Alakítsa ki a gyerekekben az irodalmi alkotások iránti érdeklődést, tiszteletet.
- ✦ Tanítsa meg a kulturált viselkedést az óvodai mesehallgatásnál, színházban, könyvtárban (*pl. csendben hallgatjuk a mesét, a színházban kerüljük a hangoskodást, a könyvtárban vigyázunk a könyvekre, stb*).

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére a Verselés-mesélés tevékenységek területén:

- ✦ Várják a mesemondást.
- ✦ A mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásokat betartják, egymást is figyelmeztetik erre.
- ✦ Figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét, bábelőadást.
- ✦ A már megismert mesék ismétlését kérik, képesek a történet felidézésére.
- ✦ A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- ✦ Jó kedvvel mesélnek, báboznak, dramatizálnak, lerajzolják meseélményeiket.

- ✦ Kedvelik a mesekönyveket, vigyáznak azok épségére.
- ✦ Az év folyamán több mondókát, verset képesek megtanulni.

5.2.2. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk, hogy az örömteli tevékenységeken keresztül a gyermekek szeressék meg a zenét, az éneklést, zenélést, táncot. Formálódjon zenei ízlésük.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek. Felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják esztétikai fogékonyságukat.

Az óvodai ének - zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel.

A tiszta éneklés alapja az utánczasi vágy és a jó megfigyelő képesség.

A gyerekek zenei képességeit (*egyenletes lüktetés, ritmuskészség, éneklési készség, hallásfejlesztés- magas, mély, halk-hangos, gyors lassú-, mozgás, táncos mozdulatok, éneklés és mozgás összekapcsolása*) és zenei kreativitásának alakítását ezek mentén fejleszthetjük.

Az óvodában található alap ritmusfejlesztő hangszerek mellett mi magunk és készítünk hangszereket. *Pl. Télűzésnél ritmushangszert.*- itt törekszünk az újrahaznosításra is.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy a szabad játék során, megfelelő szabályok mellett a gyerekek rendelkezésére álljanak a ritmushangszerek, ezzel is előtérbe helyezve improvizációs képességüket, kreativitásuk fejlesztését.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzeti nevelés, a nemzeti hovatartozás erősítésének lehetőségeit (pl. népdalok).

Az óvodapedagógus feladatai az Ének-zene, énekes játék, gyermektánc tevékenységek kapcsán:

- ✦ Tudatosan tervezi, szervezi a fejlesztő zenei tevékenységeket.
- ✦ Az élményt nyújtó tevékenységek során fedeztesse fel a gyermekekben a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, valamint a közös éneklés örömét.
- ✦ A zenei anyag igényes megválasztásánál vegye figyelembe az életkori sajátosságokat, a nemzeti, etnikai kisebbségi gyermekek hovatartozását is.
- ✦ Az ének-zene, énekes játék gyermektánc legyen a mindennapok része.

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére a Ének-zene, énekes játék, gyermektánc tevékenységek kapcsán:

- ✦ A gyerekek tisztán, megfelelő hangmagasságban és szövegkiejtéssel énekelnek.
- ✦ A tempójuk megfelelő és képesek annak tartására is.
- ✦ Felismerik a magas-mély, gyors-lassú, halk-hangos közti különbségeket és maguk is képesek bemutatni azokat.
- ✦ Önbizalmuk fejlődésével szívesen énekelnek mások előtt.
- ✦ Szabad játékuk alatt is szívesen mondókáznak, körjátékoznak.
- ✦ El tudják sajátítani a körjátékokhoz kapcsolódó szabályt és mozgásformákat.
- ✦ Ismerik a hangszereket, meg tudják nevezni azokat.
- ✦ Képesek az egyenletes lüktetés/mérő alkalmazására.
- ✦ Össze tudják kapcsolni az éneküket a mozgással.
- ✦ Az év (ek) során tanult mondókákat, dalokat, körjátékokat fel tudják idézni.

5.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Célunk, hogy a tevékenység közben fejlődjön a gyerekek kifejezőképessége, finommotorikája, térbeli tájékozódó képessége, önkifejezése, fantáziája. Alakuljon ki a külső világot megismerő látásmódjuk.

A műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Az ábrázolás különböző fajtái -gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, mintázás, batikolás, vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás, képalakítás- a gyermekek kedvelt tevékenységei közé tartoznak.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására szolgál. Az óvodában lehetőségük van a gyermekeknek arra, hogy bármikor próbálgathassák képességeiket, így fantáziájuk megfelelően dolgozhat, alkothat. Idővel kialakul az igényük az alkotásra, önkifejezésre.

A nagyobbak szerepjátékaikhoz bármikor készíthetnek eszközöket és a kisebbek is örömmel ismerkednek meg a különböző technikákkal.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, közvetlen környezetünk tárgyai és eseményei.

Ugyancsak inspirálóak a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez.

Az óvodapedagógus feladatai a Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységek kapcsán:

- ✦ Biztosítsa a zavartalan és sokrétű tevékenykedés megfelelő feltételeit (*eszköz, idő, hely*).
- ✦ Ismertesse meg a gyermekeket az eszközök rendeltetésszerű használatával (*esetleges veszélyforrásokra is hívja fel a figyelmet*), különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás, kézimunka különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival.
- ✦ Az ötlettől a megvalósításig bátorítást, útmutatást és dicséretet adjon a gyerekeknek.

- ✦ Segítse elő, hogy a gyerekek használják fel az alkotásaikhoz a séták, kirándulások, egyéb gyűjtések során talált kincseket, természetes anyagokat.
- ✦ Biztosítsa az alkotás lehetőségét az egész nap folyamán.
- ✦ Törekedjen a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására, és a tehetségek bátorítására, kibontakoztatására.

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére a Rajzolás, mintázás, kézümunka tevékenységek területén:

- ✦ Szívesen tevékenykednek a rajzos asztalnál: rajzolnak, színeznak, alkotnak.
- ✦ Alkotásaikat nagy becsben tartják, törekszenek a kidolgozottságra.
- ✦ Hosszú ideig, elmélyülten képesek kifejezni belső képi világukat.
- ✦ Ismerik az eszközök nevét, helyét, azok rendeltetészerű használatát.
- ✦ Képesek közösen, egymással együttműködve alkotni.
- ✦ Kifejezik véleményüket társaik és saját alkotásukról (önértékelés) is.
- ✦ Ismerik a különféle technikákat és azok kombinálását.
- ✦ Ceruzafogásuk helyes, nyomatékuk könnyed.
- ✦ Kialakult kéz dominanciájuk.
- ✦ Vonalvezetésük lendületes.
- ✦ Ismerik a színeket és magabiztosan bánnak velük. Rajzaik részletesek.
- ✦ Az egyes ünnepekhez kapcsolódva segítenek díszeket készíteni.

5.3. Mozgás

Célunk, hogy az egészséges életmódra nevelés keretén belül megszerettessük a gyermekekkel a rendszeres mozgást, mellyel fejlődik mozgáskészségük, viselkedési szokásrendszerük, helyes testtartásuk és pszichomotoros képességeik.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés lényeges eleme a testi fejlesztés. Óvodáinkban sok lehetőség van a mozgásra a tágas tornateremben, tornaszobában és az udvaron.

Minden csoport heti egy alkalommal vesz részt mozgás tevékenységen (nagy tornán), de mindennap lehetőséget adunk a **mindennapos mozgásra**, ami játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe veszi, kellő aktivitást és terhelést biztosít.

A mozgásfejlesztés keretén belül figyelembe vesszük a spontán mozgáslehetőségeket és az egyéni sajátosságokat. Minden adódó lehetőséget kihasználunk a nap folyamán a mozgásra.

Rendkívül fontosnak tartjuk a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítását. A mozgás és pihenés egyensúlyát szem előtt tartva sikerül a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülnünk.

Az óvodapedagógus feladatai a mozgás tevékenység kapcsán:

- ✦ Adjon lehetőséget a sokoldalú mozgásformák megtapasztalására a gyermekeknek az egész nap folyamán.
- ✦ Fejlessze a gyerekek testi képességeit (*erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, koordináció*), az akaratot, versenyszellemet, a siker-kudarctűrő képességet, az önállóságot, alkalmazkodást, együttműködést.
- ✦ Segítse elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.
- ✦ A helyesen megválasztott, életkornak megfelelő mozgásos játékokkal elégítse ki a gyerekek mozgásigényét.
- ✦ Biztosítson megfelelő intenzitású, derűs légkörű mozgástevékenységet, melyben fejlődnek a gyerekek motoros képességei.

- ✦ A differenciált, egyéni képességeket figyelembe vevő feladatadással juttassa a gyermekeket sikerélményhez, ezáltal segítse elő a helyes önértékelésüket és önbizalmuk alakulását.

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére a Mozgás tevékenységek területén:

- ✦ Várják és szeretik a tevékenységet, melyen aktívak is.
- ✦ Jelzik szükségleteiket (elfáradtak, fáj/ megrándult).
- ✦ Torna feleszerelésüket ismerik, önállóan öltöznek fel.
- ✦ Mozgásuk összerendezett.
- ✦ A mozgásos játékok során betartják a szabályokat, egészséges versenyszellemük kialakulóban van.
- ✦ Ismerik és rendeltetésszerűen használják az óvoda mozgásfejlesztő eszközeit, vigyáznak azokra.
- ✦ Ismerik a mozgásból (pl.futásból) adódó balesetveszélyes helyzeteket, ezért fokozottan figyelnek társaikra is.
- ✦ Testsémájuk, egyensúlyérzékük fejlett, állóképességük életkoruknak megfelelő.
- ✦ Téri tájékozódásuk jó, ismerik az irányokat, Szem-kéz, szem-láb koordinációjuk, reakcióidejük megfelelő.

5.4. Külső világ tevékeny megismerése

Célunk, hogy a tevékenységek során a gyermekek ismerjék meg a természetet, szeressék és tiszteljék azt. Érezzék, hogy mi vagyunk felelősök a természeti és társadalmi környezet megóvásáért. Életkoruknak megfelelően alakuljon ki holisztikus látásmódjuk.

A tevékenységközpontú program célja az, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot kellően ismerjék meg és értsék azt a maga egészében. A megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk.

A természet szeretetére, tiszteletére és az életkori sajátosságoknak megfelelő környezettudatos gondolkodásra, magatartásra kívánjuk nevelni a gyermekeket.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi- és a tárgyi kultúra értékeit.

A fák, a virágok, az apró kis állatok megannyi ismeretet jelentenek a kisgyermeknek. Az óvoda udvarán és kertjében vagy az élősarokban végzett tevékenységekkel sok ismeretet szerezhetnek, csakúgy, mint a virágágyásba, balkonládába ültetett növények gondozásával foglalatoskodva. A séták, kirándulások szintén tág tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítanak. Az önálló és csoportos megfigyelések révén értékes tapasztalatokhoz juthatnak a gyerekek a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről.

Emellett lokálpatrióta szemléletüket is alakítjuk, hogy miért jó „mogyordódinak” lenni, milyen természeti- és társadalmi értékei vannak nagyközségünknek.

A gyermeket körülvevő valós természeti és társadalmi környezetből ismertetjük meg mindazt, ami megérthető és hasznosítható számukra *(pl. vásárlás a boltban, levél feladása a postán, stb.)*

A külső világ tevékeny megismeréséhez kapcsolódó konkrét témakörök a csoportnaplóban található, melyet a nevelőtestülettel közösen dolgoztunk ki, építve jeles napjainkra, ünnepeinkre, községünk hagyományaira, a helyi adottságokra és a Zöld Óvoda programra.

Az óvodapedagógus feladatai a külső világ tevékeny megismerése tevékenység kapcsán:

- ✦ Teremtsen olyan feltételeket, melyek lehetővé teszik a gyerekeknek, hogy minél több tapasztalatot szerezhessenek a természetben.
- ✦ A tevékenységeket lehetőség szerint a szabadban szervezze meg.

- ✦ Törekedjen tudatosan az élmények gyűjtésére a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetéből.
- ✦ Biztosítson minden eszközt és lehetőséget a természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez (*kinckereső kosarak, nagyító, bogárnéző, stb*).
- ✦ Teremtse meg a feltételeit annak, hogy az óvodában, csoportszobákban élősarok (természetsarok) működjenek, **vonja be a gyerekeket és a szülőket a gyűjtőmunkába**. Vegye figyelembe a nevelőtestület ajánlását az élősarok berendezését illetően.
- ✦ A környezet alakításával segítse elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- ✦ Segítsen abban, hogy a gyermekekben pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a szülőföldjükhöz és a helyi hagyományokhoz.

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére a Külső világ tevékeny megismerése tevékenységek területén:

- ✦ A gyerekek szeretik, óvják a környezetüket.
- ✦ Ismerik az alapvető környezetvédelmi szokásokat.
- ✦ Tudják nevüket, szüleik nevét, foglalkozását. Ismerik lakcímüket és nagyközségünk főbb nevezetességeit, természeti értékeit.
- ✦ Magyar identitástudatuk megalapozódott, ismerik a főbb magyar hagyományokat, népszokásokat, ünnepeket.
- ✦ Jó kedvvel rendezgetik az élősarok terméseit, tisztában vannak az évszakok körforgásával, az évszakok adta természeti jelenségekkel, az ember feladataival az egyes évszakokkor, pl. ősszel -betakarítás, tavasszal- ültetés, stb.
- ✦ Felismerik a napszakokat, időjárással kapcsolatos jellemzőket.
- ✦ Ismerik a növények és állatok neveit, jellemzőit, azok védelmével, ápolásával, gondozásával kapcsolatos tudnivalókat.

- ✦ Részt vesznek az óvodában található növények-és állatok gondozásában.
- ✦ Helyesen alkalmazzák a gyalogos közlekedés szabályait.

A „Zöld óvoda” címmel járó feladataink:

A 2015-ben elnyert, és 2018-ban újra pályázott Zöld óvoda cím folyamatosságának biztosítására törekszünk. A Covid időszak alatt elmaradt a cím megújítása, ezért a 2022/23-mas nevelési évben újra beadjuk pályázatunkat, a későbbiekben pedig szeretnénk az Örökös Zöld Óvoda elismerésig eljutni.

Környezeti nevelésünk a természet szeretetére és védelmére szóló tudatos nevelés, amely szoros összefüggésben van a népszokások, helyi hagyományok megismerésével, megőrzésével. Tevékenységeinket az évszakok, a természet változásai, népszokások, helyi hagyományok, helyi népszokások, zöld jeles napok, ünnepnapok keretezik és határozzák meg.

Az évszakok körforgása a folyamatosságot, az ismeretszerzést biztosítják a gyermekeknek. A környezettel való aktív ismerkedés az egész óvodai életünket átszövi.

Célunk egy olyan pedagógiai folyamat kialakítása, amelyen keresztül a gyermekek tapasztalatszerzés útján ismerkedhetnek az őket körülvevő világgal. Olyan értékrendet, szokásokat, attitűdöket alakítunk ki bennük, amelyek elősegítik a környezettel való harmonikus kapcsolatukat, megalapozzák a környezettudatos viselkedésüket.

Szeretnénk mintát mutatva „*a környezettudatos szemlélet*” csíráját elültetni a gyermekek szívében.

Alapelveink a környezeti- és környezetvédelmi nevelésben:

- ✦ Becsüljük és óvjuk a természet értékeit, a természetet a maga teljességében próbáljuk megismerni (holisztikus szemléletmód).

- ✚ Megismerjük közvetlen környezetünk növényeit, állatait, tiszteljük és védjük élőhelyeiket, nem tépjük le vadvirágot, vagy a ritka, védett növényt.
- ✚ Órizzuk a természet és közvetlen környezetünk tisztaságát, nem szennyezzük azt.
- ✚ A csoportszobákban szelektíven gyűjtjük a papírt. Óvoda szinten törekszünk a szelektív hulladékgyűjtésre a papír és a műanyag tekintetében.
- ✚ Az aulákban Szelektív szigetet alakítottunk ki, ahol lehetőség van a papír, műanyag és a fém szelektív gyűjtésére.
- ✚ Minden csoport öltözőjében rendelkezésre áll a Zöld Hírek faliújság, ahol az aktuális zöld ünnepünkhöz kapcsolódó képek, ismertető, felhívások találhatóak.
- ✚ A bejárat mellett állandó kiállításként Zöld Faliújságot helyeztünk el.
- ✚ Az aulákban szintén megtalálható a használati tárgyak gyűjtője.
- ✚ Mindkét óvodánkban rendelkezésre áll a komposztáló.
- ✚ Becsüljük, óvjuk a tiszta, friss levegőt.
- ✚ Csak azt visszük be a csoportszobába, amit a természet nekünk ajándékozott. *(lehullott falevél, termés, kavics stb.)*
- ✚ Arra törekszünk, hogy tevékenységeinkkel ne zavarjuk a természetet.
- ✚ Tiszteljük az életet és kíméletesen bánunk minden élőlényel.
- ✚ Ismerjük az óvodáinkban lakó állatok jellegzetességeit *(származása, életmódja, gondozása)*
- ✚ Takarékoskodunk a vízzel és az energiával *(nem folyasztjuk a csapokat, lekapcsoljuk a villanyt, ha már nincs szükség rá).*

A célok elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- ✚ A gyermekek számára lehetővé tesszük a környezet tevékeny megismerését a séták, kirándulások, játékba integrált tanuláson keresztül.
- ✚ Elegendő időt, alkalmat, helyet és eszközt biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre és biztonságos életvitel alakítására.
- ✚ Megismertetjük a gyerekekkel és a családokkal a fenntartható fejlődés alapelveit.
- ✚ Nevelésünket környezetcentrikussabbá tesszük. Mindent a maga helyén, a természetében figyelünk meg, minden lehetőséget kihasználunk a szabadban való tartózkodásra.

A nevelés folyamatában egyénileg, differenciáltan segítjük a környezetről szerzett ismeretek feldolgozását. A mit, mivel, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységeink által megfelelően valósítjuk meg a képességfejlesztést a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében is.

A hosszabb, rövidebb séták, kirándulások, megfigyelések, természetbeli játékok után lehetőséget adunk a benti, nyugodt beszélgetésekre, játékokra, mesékre a környezet titkairól.

Építünk a gyermekek egyéni és családi élményeire, tapasztalataira. Munkahelyi életmódunkkal és saját példánkkal pozitív mintát nyújtunk a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak formálására, a közösségi egészséges életvitelre (*komposztálás, vegyszermentes kiskert gondozása, gyógynövényes kert alakítása, gyógynövények felhasználása teának, illatszákoknak*).

A Gesztenyés Tagóvoda az épület korából adódóan már egy fákkal (*gesztenye, dió, körte, cseresznyefák*) beültetett zöld füves területtel rendelkezik, így nagy melegben az árnyékolás is megoldott a „Gesztenyés ovisok” részére. A Pillangós Óvoda továbbra is fontosnak tartja a fák ültetését, ami a homokos talajnak köszönhetően kissé nehézkes. Így sok helyen árnyékolási megoldásra a napvitorlákat használjuk fel.

Óvoda udvaraink mentesek az allergiát, esetleges mérgezést okozó növényektől.

A Gesztenyés Tagóvodában zöldséges-, virágos-, sziklakert, gyógy-, és fűszerkert, valamint kerti tavacska is található.

A Pillangós Óvodában kerti tavacsok, sziklakert, veteményes kert található, illetve szeretnénk létrehozni az Oktató teraszunkat, ahol ismeretterjesztő kültéri játékokat, rovarhotelt, magaságysok felhasználásával gyógynövényeket fogunk ültetni.

Udvari játékaink környezetbarát anyagokból készültek, uniós szabványnak megfelelőek, amiknek a cseréjét a fenntartó folyamatosan figyelemmel kíséri.

A szelektív hulladék gyűjtés feltételei biztosítottak minden csoport számára.

A „**nem minden hulladék szemét**” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében is megvalósul: madáretetőket, újrahasznosított ajándékokat, játékeszközöket készítünk.

A takarékosági rendszer energetikai szempontból kiépített az óvodákban. Korszerű a világítási- és fűtési rendszer. A Gesztenyés Tagóvoda 2015-ben részlegesen megújult. 2017-

ben műanyag nyílászárókat és megfelelő szigetelést kapott az épület. 2022-ben a tetőzet teljes cseréje is megtörtént.

A Pillangós Óvoda már kellően energiatakarékos épületnek épült.

Lehetőségeink szerint folyamatosan gyarapítjuk a környezeti neveléshez kapcsolódó szakirodalmakat, eszköztárunkat mind a nevelőtestület számára kialakított könyvtárban, mind pedig a csoportokban.

Magyarország uniós tagsága óta településünk is csatlakozott a „*Natura 2000 mozgalomhoz*”. Óvodánk is magáénak érzi ezeket a törekvéseket. Néhány gondolat a programról:

Az Európai Unió zöld infrastruktúrai törekvése, ami a helyi élőhelyvédelmet, madárvédelmet erősíti. A természetes módon előforduló összes madárfajt védi. Az élőhelyvédelem fő célkitűzése a helyben élő fajok hosszútávú fennmaradása, különös figyelmet és védelmet fordítva a veszélyeztetett fajok fennmaradására.

Természeti környezetünkben igyekszünk felkeresni, megismerni a természetvédelmi területeket (*Csík völgyi patak, Somlyó hegy és Szent László Kilátó*) és a védett növényeket.

Továbbképzéseink tervezésénél meghatározó szempont a Zöld óvoda programokkal kapcsolatos témák frissítése, kiegészítése.

„Zöld Óvodai” feladataink (a csoportnaplókban is megtalálhatóak):

ŐSZ

- Aktuális udvari munkák végzése
- Komposztálás
- Kirándulások, séták, a természet és időjárás megfigyelése
- Költöző madarak megfigyelése
- Őszi termések gyűjtése
- Falevelek préselése
- Dekorációk készítése
- Termésjátékok, nyomatok készítése
- Újrahasznosítással őszi játékeszközök készítése
- Szelektív papírszemét külön tárolóba gyűjtése
- Madárodúk kihelyezése, élelem beszerzése
- Ovi állatok megfigyelése

TÉL

- Aktuális udvari munkák - hólapátolás
- Séták az óvoda környékén, a természet változásainak megfigyelése
- Dekorációk készítése
- Újrahasznosítással játékeszközök, alkotások készítése
- Szelektív papírszemét külön tárolóba gyűjtése
- Madárodúk folyamatos feltöltöttségének megfigyelése, élelem beszerzése
- Ovi állatok megfigyelése
- Gyógyteák készítése
- Évszaknak megfelelő öltözködés, ruhaneműk fajtái
- Téli sportjátékok

TAVASZ

- Aktuális udvari munkák: virágosítás, ültetések, gyomlálás, locsolás
- A Föld napi programokon való aktív részvétel a szülőkkal- kertrendezés majd kertszépítés
- A csoportszobában hajtatások, csíráztatás
- Séták az óvoda környékén, a természet változásainak, madarak, fák megfigyelése
- Ovi állatok megfigyelése
- Újrahasznosítással játékeszközök, alkotások készítése
- Szelektív papírszemét külön tárolóba gyűjtése
- Az aulában található Szelektív sziget felfedezése- tisztított szemét gyűjtése és válogatása
- Fő téri kupakgyűjtő meglátogatása
- Ismerkedés a visszatérő madarakkal
- Zöldségekből, gyümölcsökből saláta, gyümölcslé készítése

NYÁR

- Aktuális udvari munkák, nyáron folyamatos locsolás
- Komposztálás
- Kirándulások, séták, a természet megfigyelése
- Dekorációk készítése
- Termésjátékok, nyomatok készítése
- Újrahasznosítással játékeszközök készítése
- Szelektív papírszemét külön tárolóba gyűjtése
- Növények gondozása, kiskertek megfigyelései
- Ovi állatok a nagy melegben- védő intézkedések
- Nyári madáritatás

Madárbarát Óvoda cím

Mindkét intézményünk rendelkezik Madárbarát Óvoda címmel.

A madárbarát kert szemléletű udvarunknak és a változatos növényeknek köszönhetően a madaraink mellett többféle állattal népesültek be az óvodáink udvara: csigák, katicabogarak, pókok, sünök, Gesztenyés Tagóvodában mókusok.

Folyamatosan karban tartjuk a madárvédelmet szolgáló eszközeinket- madáretetőinket, odúinkat, itatóinkat. Megfigyeljük, megcsodáljuk, meghallgatjuk őket, télen megetetjük, nyáron megitatjuk szárnyas vendégeinket.

Az élő-, és szaporodó helyek (fák, bokrok, odúk) gondozása és ápolása a nevelési feladat mellett szocializációs lehetőséget (együttműködés, felelősségvállalás) is teremt a gyerekeknek.

További céljaink között szerepel a Magyar Madártani Egyesülettel való kapcsolatfelvétel, hogy beindíthassuk óvodáinkban a „**madarász ovi programot**”. Ez a Madárbarát óvoda címmel járó feltételek egyike.

A Zöld Óvoda pályázat kritérium rendszerének elvárásait és azok megvalósulását az éves Zöld Óvoda munkatervben fogalmazzuk meg.

5.4.1. Matematikai jellegű tapasztalatszerzések

Célunk olyan pozitív viszony kialakítása a 3-6 éves korosztály egyszerű matematikai műveleteihez, melyben fejlődhet a gyerekek számolási képessége és kialakulhatnak az iskolai tanuláshoz szükséges alapvető gondolkodási műveleteik.

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Az óvodai nevelés épít ezekre a korai tapasztalatokra.

A matematikai jellegű tapasztalatszerzések tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái a mindennapokban is fellelhetőek. Játék- és szabadidőben folyamatosan létrejöhetnek olyan helyzetek, melyek alkalmasak a matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek kihasználására.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai jellegű tapasztalatszerzések kapcsán:

- ✦ A matematikai jellegű tapasztalatszerzések során minden esetben támaszkodjon a gyermekek ötleteire, igényeire, élményeire.
- ✦ Feladata olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, amik felkeltik a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben lehetővé teszik számukra az ismeretek megszerzését.
- ✦ Tevékenykedés által fejlessze a megismerő képességeket (*érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, probléma felismerés,*

problémamegoldás), és az iskolaérettséghez szükséges gondolkodási műveleteket, részképességeket, szokásokat.

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére a Külső világ tevékeny megismerése és a Matematikai jellegű tapasztalatszerzés tevékenységek területén:

- ✦ A gyerekek játékaikban válogatnak, rendezgetnek.
- ✦ Tíz-es számkörben számlálnak, képesek az alapvető matematikai műveletek elvégzésére. Ismerik a több-kevesebb, kisebb-nagyobb, ugyanolyan fogalmát, életkoruknak megfelelő mértani ismeretekkel rendelkeznek.
- ✦ Az alakzatokat, tárgyakat tulajdonságaik alapján össze tudják hasonlítani, meg tudják különböztetni.
- ✦ Biztonsággal igazodnak el térben és síkban, testükhöz képest tudnak viszonyítani, használják a térirányok kifejezéseit.

5.5. Munka jellegű tevékenységek

A kisebb megbízatások, munka jellegű tevékenységek a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek – *kitartás, önállóság, felelősség* – alakításának lehetősége, mely az életre való felkészítést, személyiség fejlesztését szolgálja.

Ha mindez pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor a gyermekek szívvel, lélekkel fogják végezni. Fontosnak tartjuk, hogy ezek a tevékenységek rendszeresek, folyamatosak legyenek, melynek során megtanulnak, önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani, saját és mások munkáját megbecsülni.

Célunk, hogy a gyerekek tapasztalják meg, hogy a munka felelősségteljes feladat, melynek eredménye, haszna van, nem csak saját maguk, hanem a közösség számára is.

Az óvodapedagógus feladatai a Munka jellegű tevékenységek kapcsán:

- ✦ Valósítson meg tudatos pedagógiai szervezést, melyben a motiváció és figyelemfelkeltés nagy jelentőséggel bír.
- ✦ Alkalmazzon folyamatos, egyéni sajátosságokhoz kapcsolódó értékelést (*dícsérjen, buzdítson, ugyanakkor segítő magyarázatával helyreigazít is* alkalmazzon).
- ✦ A megfelelő eszközök, feltételek biztosítása mellett teremtsen olyan helyzeteket, melyek során a gyermekek gyakorolhatják az önálló, önkiszolgáló, vagy a társaik érdekében végzett munkát.
- ✦ Az SNI, BTMN és egyéb hátránnyal küzdő gyermekeknek egyénre szabott feladatot adjon, valamint biztosítsa az eszközválasztást is, ezáltal lehetőséget adva a siker megéléséhez.
- ✦ Hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy vegyék komolyan és tartsák tiszteletben gyermekeik munkáját, megbízatásait otthon is, illetve segítsenek nekünk a gyűjtőmunkák sikerességében (*pl. gyűjtések, kiállítások, „zöld” programok, jeles napok*).

A munka jellegű tevékenységek területei:

✦ önkiszolgálás	✦ környezetünk rendben-, tisztán tartása
✦ közösségért végzett tevékenységek	✦ „zöld” programokban való részvétel, gyűjtő munkák
✦ növényápolás	✦ alkalmi, egyéni megbízások, felelősi feladatok teljesítése.
✦ állatgondozás	

A gyerekek várható fejlődése az óvodáskor végére a Munka jellegű tevékenységek területén:

- ✦ A gyerekek törekednek az önállóságra, önként vállalnak feladatokat.
- ✦ Ismerik saját képességeik határát.
- ✦ Óvják az eszközöket, illetve rendeltetésszerűen használják azokat.
- ✦ Szeretnek közösen dolgozni, örömmel teljesítik a feladatokat.
- ✦ Önállóan és igényesen végzik a naposi munkát.
- ✦ Ismerik az eszközök, tárgyak helyét.
- ✦ Gondozzák, óvják a környezetükben lévő növényeket, állatokat.
- ✦ Szívesen segítenek társaiknak.

5.6. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás életünk végéig tartó folyamat. Az óvodában ez játékos formában valósul meg, melyet igyekszünk a gyerekeknek örömtelivé tenni. A kisgyermek minden pillanatban tanul, játékában is, ezért nevezzük **játékba integrált tanulásnak** a folyamatot.

Az indirekt tanulás szabadságérzetét a megfelelő feltételek megteremtésével (*biztonságot nyújtó hely, egybefüggő idő, különféle játszó- és motivációs eszközök*), tevékenységek felkínálásával, a napi tevékenységekből adódó probléma helyzetekkel, gyermeki szükségletek, igények, kérdések kielégítésével, érdeklődésüket fenntartó motivációval, beszélgetésekkel, magyarázatokkal teremtjük meg.

Célunk olyan támogató környezet elősegítése, amely épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire, kíváncsiságára.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- ✦ utánzás, minta- és modellkövetés
- ✦ spontán játékos tapasztalatszerzés
- ✦ cselekvéses tanulás
- ✦ gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- ✦ óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, kísérletezés
- ✦ gyakorlati problémamegoldás

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermekek személyiségének kibontakozását, a tanulás folyamatát. Célkitűzése, hogy a kisgyermek képes legyen a sikereinek és kudarcainak felismerésére, és törekedjen a tévedése kijavítására.

A tanulás sikerességéhez a gyermek aktivitására és a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalásra, a felfedezés lehetőségének biztosítására van szükség.

Az óvodapedagógus feladatai a játékos tevékenységekben megvalósuló tanulás kapcsán:

- ✦ Biztosítsa a megfelelő teret, eszközöket, szeretetteljes, biztonságot adó légkört, keltse fel a gyerekek érdeklődését, motiválja őket.
- ✦ A gyermeki kíváncsiság felkeltését követően ösztönözze őket a kutatás, felfedezés és problémamegoldás örömeire. A kreatív ötleteket hallgassa meg és üdvözölje.
- ✦ Biztosítson megfelelő mennyiségű és minőségű ingerhatást, tapasztalási lehetőséget és cselekedtetést.

6. A NEVELÉS TERVEZÉSE ÉS IDŐKERETEI

A tevékenységközpontú óvodai nevelés céljának és feladatainak ismeretében a nevelési terveket fél éves időintervallumokban tervezzük meg. Nevelési terveinkben minden esetben figyelembe vesszük a csoport és a gyerekek képességeit is.

A tervezésben tudatosan vesszük számításba, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző.

Tevékenységeink szervezése

Az óvodapedagógusok számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési év tudatos átgondolása még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletre, tapasztalatokra.

Az óvodában megvalósuló játékos tevékenységeket (*Verselés, mesélés, Ének zene, énekes játék gyermektánc, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, Mozgás, Külső világ tevékeny megismerése*) éves rendszerben, heti-és kétheti periódusokban tervezzük meg.

A célok és a feladatok ismeretében a fejlesztést hosszú távon gondoljuk át – melynek anyaggyűjtése és elvei a csoportnaplók végén megtalálhatóak.

A gyermeket foglalkoztató élmények és tapasztalatok éppen olyan részei a nevelésnek, mint az óvodapedagógus által előzetesen átgondolt és megtervezett feladatok.

A tervezésnél nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt.

Mottónk:

„Kevesebbet, de azt alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével tervezünk.”

A heti ütemterv megírása egyben a napi vázlatot is megadja az óvodapedagógus számára.

6.1. A fejlesztés módszere

Nagyon fontos feladatunk a gyermekek folyamatos, tervszerű megfigyelése. Félévente írásban is jegyezzük az egyéni fejlettségmérő lapokon a gyermekek fejlődését.

A gyermekek fejlesztése az egész napot átható feladatunk.

A sajátos nevelési- és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében ez kiemelten tudatos, átgondolt, a szakemberek javaslatait is figyelembe vevő fejlesztési tervet igényel.

A nevelő munka elemzése és értékelése az óvodapedagógusok folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a további irányvonalról.

Az óvoda Alapító Okirata alapján a *nagyothalló, enyhén értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, mozgáskorlátozott és a pszichés zavarral küzdő* sajátos nevelési igényű kisgyermeket tudjuk fogadni intézményünkben.

Óvodánk gyermekei között nemcsak az SNI-s, de a BTMN-es gyermekek (*beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákkal küzdő*), illetve kiemelten tehetséges gyermekek is jelen vannak.

Az életkoruktól eltérő fejlettségi szintű gyermekek képességei beiratkozáskor még nem mindig észlelhetők. Főként azt tapasztaljuk, hogy nehézkes a beilleszkedésük az óvodába, vagy nehezebben sajátítják el a csoport szokás-szabályrendszerét.

Első körben a Pest megyei Pedagógiai Szakszolgálat Gödöllői Tagintézményébe irányítjuk őket szakértői vélemény iránti kérelemmel. A szakemberek javaslatai alapján tudjuk segíteni fejlődésüket. BTMN esetén felzárkóztatásukhoz jelen vannak intézményünkben a fent említett szakszolgálat mogyoródi telephelyének munkatársai: logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus. SNI szakvélemény alapján utazó gyógypedagógusokkal kötünk szerződést a szakvéleményben előírt heti fejlesztési órák előírásai alapján.

Tapasztalatunk az, hogy a szülőket meglehetősen nehéz szembesíteni gyermekük esetleges fejlődési ütemének elmaradásával, vagy azzal, hogy a beilleszkedési problémákkal kapcsolatban szakember (ek) segítségére szorulnak.

Azoknak a csoportbeli szülőknek a türelmére és megértésére is számítunk, akik gyermeke nem érintett felzárkóztatásban, de a csoport életére kihat egy sajátos nevelési igényű gyermek viselkedése, egyéni szükséglete.

6.2. A nevelés időkeretei

A nevelés céltudatos megtervezése során kialakítjuk a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását.

A napirend és a hetirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai életet.

Napirend

A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását és a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását.

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a szabad játék kapja. A friss levegőn való tartózkodásnak és a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendőknek (*étkezés, tisztálkodás, alvás*) kiemelt szerepe van az egész nap folyamán.

A gyermekek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül szervezendő játékos tevékenységek megvalósulásának zavartalanságát.

Kérjük a szülők segítségét abban, hogy időben érkezzenek meg gyermekeikkel az óvodába, hogy a napirendünk szerinti tevékenységeinket megszakítások nélkül tudjuk megvalósítani.

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő **rugalmasan** változtatható a gyermeki igények, a körülmények, az évszakok, a programok és a váratlan események hatására.

Időkeret	Tevékenység
6.00-8.30	Szabad játék a csoportszobában vagy az udvaron Gyermekek fogadása, Testápolási teendők
8.45-10.30	Folyamatos tízórai Komplex tevékenységekben megvalósuló tanulás Verselés, mesélés, Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, Mozgás, Külső világ tevékeny megismerése
10.30-11.40	Játék a szabadban, Udvari tevékenységben megvalósuló tanulás Élmény-és tapasztalatszerző séták, minden napos mozgás
11.40-12.30	Testápolási teendők, Készülődés az ebédhez
12.00-12.45	Ebéd
12.45-14.45	Testápolási teendők Pihenés, alvás mesével, zenével
14.45-15.30	Folyamatos ébredés Testápolási teendők Folyamatos uzsonna
15.30-17.30	Szabad játék a csoportszobában, vagy a szabadban

Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt az óvodások mindennapjainak megszervezéséhez.

Kialakítása az óvodapedagógusok feladata.

Különösen a befogadás idején figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirendet állítsunk össze.

A hetirend összeállításánál figyelembe vesszük, hogy elegendő idő jusson a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy azok közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

A hetirendben a következő tevékenységek kerülnek tervezésre:

- ✦ Anyanyelvi nevelés
- ✦ Művészeti tevékenységek (*Verselés, mesélés, Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, Rajzolás, festés, mintázás kézimunka*)
- ✦ Mozgás
- ✦ Külső világ tevékeny megismerése
- ✦ Matematikai jellegű tapasztalatszerzések

Tevékenységek központú óvodai programunkban a **tevékenységből kiinduló játékos tanulásnak** többféle munkaformáját valósítjuk meg a nap folyamán. Az egyéni képességeket figyelembevevő differenciált formából indulunk ki, de építünk a páros, a kisebb csoportos, nagyobb csoportos, illetve frontális megvalósításra is.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- ✦ Készítsen félévente nevelési tervet csoportjának. A csoport szokás-szabályrendszerét készítse el a nevelési év elején. Vitassa meg azt kollégájával. Készítéskor vegye

figyelembe a pedagógiai program elvárásait. Félévkor és év végén készítse el az értékeléseket.

- ✦ Vezesse naprakészen a csoportnaplót, a felvételi, mulasztási naplót és a gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentumot.
- ✦ Kísérje kitüntetett figyelemmel az SNI-s, BTMN-es, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődését. Fogalmazzon meg fejlesztési tervet, működjön együtt a segítő szakemberekkel.
- ✦ Tartsa számon a kiemelten tehetséges gyermekeket, segítse elő tehetséggondozásukat.
- ✦ Egy évben **minimum 1 alkalommal** tartson fogadó órát a szülőknek, ahol lehetőséget ad a gyermek fejlődésével kapcsolatban konzultációra.
- ✦ A pedagógiai program figyelembevételével alakítsa ki a csoport napirendjét és hetirendjét. Ezt a faliújságon is tegye közzé a szülők számára.
- ✦ Tervezze meg tudatos tervezéssel és magas szakmai gonddal a gyermeki tevékenységeket (heti, ill.kétheti tervezés).
- ✦ Ismertesse a gyerekekkel és a szülőkkel a balesetvédelmi és óvó-védő szabályokat.
- ✦ Kísérje figyelemmel az éves eseménynaptárt.
- ✦ Dokumentálja a Zöld Óvodával kapcsolatos ötletek, jó gyakorlatokat.
- ✦ Évi két alkalommal tartsa meg a szülői értekezletet, készüljön fel azokra és ismertesse a szülőkkel az óvoda nevelési gyakorlatát, eseményeket, jeles napokat, csoport szokás- és szabályrendszerét.

7. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE

Célunk a segítségnyújtás, a szociális hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések megvalósítása. A gyermekek testi-, érzelmi-, erkölcsi- és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése.

A veszélyeztetettség megelőzése és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált óvodai nevelésének szervezési feladatai:

- ✦ az óvodai beíratás támogatása
- ✦ az integrációt elősegítő csoportalakítás
- ✦ az igazolatlan hiányzások minimalizálása
- ✦ az óvodai ellátás biztosítása

A nevelőtestület együttműködése a pedagógiai munka területein:

- ✦ óvodába lépéskor a gyermekek állapotfelmérése, gyermek és a család megismerése
(*beszélgetések, anamnézis lap kitöltése*)
- ✦ kommunikációs nevelés
- ✦ érzelmi nevelés, szocializáció
- ✦ egészséges életmódra nevelés

- ✦ társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- ✦ korszerű óvodapedagógia módszerek alkalmazása
- ✦ gyermekvédelemi jelzőrendszer működtetése
- ✦ kapcsolattartás az együttműködő partnerekkel (*gyermekorvos, védőnők, fogorvos, gyermekjóléti szolgálat, szociális ellátórendszer, szakmai szolgáltatók, szakmai partnereink, civil szervezetek*)

A bölcsőde – óvoda átmenetének támogatása:

- ✦ Évenként legalább egy közös program szervezése (*az óvoda nagycsoportosai látogatást tesznek a bölcsődében és egy kis műsorral hívogatják a kicsiket óvodába*).
- ✦ Nevelők közötti tapasztalatcsere: őszi végén az óvodapedagógusok, tavasszal pedig a bölcsődei dolgozók látogatnak el egymáshoz.

Az óvoda – iskola átmenetének támogatása:

- ✦ Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka megvalósítása.
- ✦ Iskolaválasztási tanácsadás a szülőknek az óvodában.
- ✦ Óvoda-iskola átmenetet segítő közös programok: (*előadások, suliváró, iskolalátogatás, tanítónők látogatása az óvodában*).

Az óvodavezető feladatai a gyermekek védelmével kapcsolatban:

- ✦ Képviseli a gyermek – és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.

- ✘ A családdal és az óvodapedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, védi őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól, illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.
- ✘ A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkatervet.
- ✘ Gyermekvédelmi munkájáról évente beszámol a nevelőtestületi értekezleteken.
- ✘ Kapcsolatot tart a Pedagógiai Szakszolgálattal, Családsegítő szolgálattal, Gyámhatósággal, Rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel.
- ✘ Figyelemmel kíséri a gyermekvédelmi jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit és ezeket kollégái tudomására hozza.
- ✘ Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket és az eredményeket.
- ✘ Elősegíti az óvodapedagógusok gyermekvédelmi megfigyelő tevékenységét, szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport pedagógusaival.
- ✘ Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében és értékelésében.
- ✘ Helyszínt ad az állam által biztosított szociális munkás tevékenységéhez.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermekek védelmével kapcsolatban:

- ✘ Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését.
- ✘ Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén az óvó-védő intézkedésekre javaslatot tesz.
- ✘ A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.
- ✘ A hátrányos helyzet okozta tüneteket, problémákat felismeri, szükség esetén szakember segítségét kéri.
- ✘ Elősegíti, hogy megvalósuljon az intézményben a felzárkóztatás és a tehetséggondozás.
- ✘ Egyéni, differenciált bánásmóddal segíti elő a testi-, érzelmi-, erkölcsi-, értelmi fejlődést, amit folyamatosan ellenőriz is.

- ✦ Figyelemmel kíséri a rendszeres óvodalátogatást, szükség esetén jelzi az óvodavezetőnek a hiányzást.
- ✦ A családok részére javaslataival segíti a különböző támogatásokhoz való hozzájutást.
- ✦ Partneri kapcsolatot alakít ki, együttműködik a szülőkkel, gondviselőkkel.
- ✦ A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival jó kapcsolatot tart fenn.
- ✦ Fokozott figyelemmel kíséri a gyermekek testi – lelki állapotát

7.1. 1-es típusú diabéteszsel élő óvodások ellátása

1-es típusú diabéteszsel élő óvodások ellátásához szükséges az intézményben dolgozók ilyen irányú szakmai képzése.

A szakmai továbbképzések során a résztvevők elméleti áttekintést kapnak a diabéteszről és a diétetikáról, illetve megismerkednek a kapcsolódó használati eszközökkel és helyes alkalmazásukkal.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2021. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek és tanulók esetében az óvoda, valamint az iskola 1–8. évfolyamán az érintett intézmény gondoskodik a napközbeni alapvető speciális ellátásról: a vércukorszint szükség szerinti méréséről, valamint – szükség esetén, orvosi előírás alapján – a szülővel, törvényes képviselővel történt egyeztetést követően, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról.

Az Oktatási Hivatal biztosítja a szakmai továbbképzési lehetőséget a pedagógus vagy a legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személyek számára, amelynek elvégzését követően az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek óvodákban, iskolákban történő támogatása biztosítható.

8. EGYÉNI BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Nemcsak a statisztikák, de saját tapasztalataink alapján is elmondhatjuk, hogy évről évre nő a sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekek száma. Az óvodapedagógusoknak –bár nehéz, de elengedhetetlen elfogadni a folyamatot. Alkalmazkodniuk szükséges továbbá a szülőknek is abban a gyermekcsoportban, ahol SNI-s, BTMN (*beilleszkedés, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő*) gyermeket nevelnek.

Óvodánkban **kiemelt célunk** elősegíteni a sajátos nevelési igényű gyermekek együttműködésének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.

8.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek

Óvodánk az *-Alapító Okirat-* szerint részt vesz a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű

- Nagyothalló
- Enyhén értelmi fogyatékos
- Beszédfogyatékos
- Mozgáskorlátozott
- Pszichés zavarral küzdő gyermekek óvodai nevelésében.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munka –*integráció elősegítése-* során arra törekszünk, hogy a csoportba járó gyermekek gyakorolják az elfogadást, befogadást, empátiát, segítő viselkedésformákat. Differenciált bánásmódot alkalmazunk és amennyiben szükséges egyéni eszközökkel is motiváljuk a gyerekeket. Folyamatosan egyeztetünk azokkal a gyógypedagógusokkal, akik az egyéni fejlesztésüket, terápiájukat végzik (*Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai vagy utazó gyógypedagógusok*).

8.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 3. pontjába foglalt törvényi definíció szerint

„az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek”.

Az óvodapedagógus feladatai a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek nevelése érdekében:

- ✦ Konzultáljon folyamatosan a segítő szakemberekkel és az óvodapedagógus kollégáival.
- ✦ Méginkább törekedjen a megkülönböztetett figyelemre, együttműködő kapcsolatra a szülőkkel.
- ✦ Alakítson kiemelten rugalmas időkeretet a gyermek számára.
- ✦ Válasszon olyan módszereket, amik figyelembe veszik a sajátos igényt, egyéni képességeket.
- ✦ Ha a módszerek, nevelési helyzetek nem váltak be, keresse az alternatívákat.
- ✦ A tudatos fejlesztés érdekében rendelkezzen tervszerű feladatokkal a gyermek számára.

Az óvodavezető feladatai a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekekkel végzett munkával kapcsolatban:

- ✦ Évnyitó szülői értekezleten tájékoztatást ad a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról.
- ✦ Az óvodapedagógusokkal együtt fokozott figyelmet fordít az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak megfigyelésében, a Pedagógiai Szakszolgálattal és az óvodában

jelen lévő szakemberekkel együtt közreműködik a sajátos igények feltárásában, szakértői vélemények iránti igények benyújtásában.

- ✦ Dönt a csoportba való beosztásáról a speciális igények mértékének figyelembe vételével.
- ✦ Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően ismételt szakértői vizsgálatot kér.

8.3. Tehetséges gyermekek, tehetséggondozás

A jelenleg hatályos köznevelési törvény alapfeladatként írja le a tehetséggondozást, mint a pedagógus kötelességét.

Az óvodai nevelésben és a tehetséggondozásban is nagy hangsúlyt kap a differenciálás.

Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen, önálló személyiség, aki különböző képességekkel, otthonról hozott előzetes tudással érkezik az óvodába. A differenciálás nem egyebet jelent, mint személyes bánásmódot.

Az óvodapedagógus alapvető és egyben nélkülözhetetlen teendője úgy megtervezni egy-egy óvodai tevékenységet, hogy figyelembe vegye a gyermekek képességeit és képes legyen azokhoz alkalmazkodni.

Segítő attitűdöt tanúsítunk a tehetséges, kreatív gyerekekkel szemben. Nyitottak és elismerőek vagyunk próbálkozásaikra.

A gyermek óvodába lépésének pillanatától fürkésszük képességeiket, személyiségjegyeiket, melyeket dokumentálunk is, főként a fejlődési naplóban, illetve visszajelezzük a szülőknek az általunk tapasztalt tehetség csírákat, egyedi megnyilvánulásokat.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy az óvodás korú gyermekek kiemelt tehetsége leginkább a rajzkészségükben, mozgásukban és a muzikalitásukban mutatkozik meg elsősorban.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermekek tehetséggondozásában:

- ✦ Ismerje fel a gyermekek különleges tehetségcsíráit.
- ✦ Teremtse meg a tehetséges gyermek számára az alkotói légkört, erősítse önbizalmát.
- ✦ Biztosítson sikerélményt a gyermek számára.
- ✦ Konzultájon a családdal, óvodapedagógus kollégákkal miként tudják segíteni az észlelt tehetségre utaló képességet.
- ✦ Fejlessze az adott gyermek kitartását, kudarctűrő képességét különleges tevékenységek felkínálásával.
- ✦ Vonja be olyan programokba, ahol lehetősége van tehetségének a megmutatására *(rajzverseny, mesemondó találkozó, stb.)*

9. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvodapedagógus feladata, hogy a nevelésben minden segítséget megadjon a szülőknek. Fontosnak tartjuk, hogy kérdéseikkel ne maradjanak magukra, hanem bátorítást és segítséget kapjanak.

Nyitott rendezvényeinkkor és ünnepeinken lehetőség és igény szerint megismerhetik az óvodai mindennapokat.

Az eseményekről, programokról és ünnepekről a szülőket rendszeresen tájékoztatjuk a faliújságokon és a csoportok zárt facebook oldalán.

A 2022/23-mas nevelési évtől mindkét óvodánkban a csoportok faliújsága mellett **központi faliújságokat** is létrehoztunk, melyeken minden információ és az eseménynaptár is megtalálható.

A szülők az óvoda működéséről rendszeresen informálva vannak. A *Házirendet* beiratkozás után, a nyitó szülői értekezleten nyomtatott formában is kézhez kapják. Ezen kívül megismerhetik a helyi pedagógiai programot, a *Mogyoródi Pillangós Óvoda Pedagógiai Programját* és a *Szervezeti és Működési Szabályzatot* is.

Évi két alkalommal tartunk szülői értekezletet: ősszel és tavasszal.

A szülők gyermekük fejlődéséről, fogadóóra (egyéni beszélgetés) keretében kapnak tájékoztatást a csoportok óvodapedagógusaitól, évente legalább egyszer személyes találkozás során. Ezen kívül szükség és igény szerinti plusz fogadóóra keretében is, illetve folyamatosan biztosítjuk a napi kommunikációt a gyermekek átadása-átvételekor.

Szülői Közösség

Mindkét óvodában csoportonként 2 fő szülő a szülői közösség tagja. Munkaterv szerint minden nevelési évben legalább 4-5 alkalommal tanácskozunk, egyeztetünk.

A szülők közössége a gyermekek nagyobb csoportját érintő, bármely kérdésben tájékoztatást kérhet az intézmény vezetőjétől. A csoport szülői a szülői közösségi tagokkal egyeztetve kéréseket fogalmazhat meg az óvodavezetés felé.

A Szülői Közösséget az első alkalommal megválasztott Szülői Közösségi Elnök képviseli.

Az óvodavezetés bármikor elérhető, megszólítható a szülők számára hétfőtől péntekig 8 és 16 óra között.

A szülői kapcsolattartásnak változatos lehetőségeit kínáljuk:

- ✦ nyílt, őszinte szóbeli kommunikációra törekszünk
- ✦ informatív faliújságokat biztosítunk, megújuló honlapot üzemeltetünk
- ✦ nyitó szülői értekezletet tartunk az új szülők számára augusztusban
- ✦ szülői értekezletet a nevelési év során két alkalommal szervezünk
- ✦ fogadó órát évi 1 alkalommal biztosítunk, de igény és szükség szerint, előzetes egyeztetés alapján bármikor alkalmat adunk rá
- ✦ tavasszal, a beiratkozás időszaka előtt az új, érdeklődő szülőknek nyitott, betekintő napokra adunk lehetőséget
- ✦ az eseménynaptár szerinti „szülős” óvodai jeles napokon szeretettel várunk mindekit a rendezvényeinkre
- ✦ nagyközségi programokon való közös részvételre ösztönözzük a szülőket
- ✦ a családi sportnappal egybekötött Madarak és fák napján lehetőségünk van a kötetlen beszélgetésekre

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei:

- ✦ kölcsönös bizalom a család és az óvoda között

- ✦ a szülőnek éreznie kell, hogy gyermekét szeretik az óvodában
- ✦ a szülő érezze, hogy véleményére számítanak, nevelési elveit tiszteletben tartják.

Az óvoda és a fenntartó kapcsolata

Rendszeresen tartjuk a kapcsolatot az Önkormányzattal, valamint a Polgármesteri Hivatal munkatársaival.

Jó munkakapcsolatot tartunk fenn a pénzügyi és igazgatási osztállyal. Napi szinten intézzük ügyeinket az ottani szakemberekkel.

Törekszünk a nyílt, segítőkész, problémamegoldó kommunikációra, hozzáállásra. Az éves munkatervek értékelésekor pedig az év során elért eredmények megosztására.

Az intézményvezető, az intézményvezető-helyettes és a tagóvoda-vezető érintettség esetén *(előterjesztés meglétekor)* részt vesz a Képviselő-testületi, valamint a bizottsági üléseken.

Az óvoda és a Mogyoródi Településüzemeltetési Nonprofit Kft kapcsolata

Mindkét óvodánkban napi 8 órában a Nonprofit Kft alkalmazottai látják el a karbantartói feladatokat. Emellett az intézményekben történő felújítási, javítási munkálatokat is az ő segítségükkel tudjuk megszervezni. Továbbá az ebédszállításról *(székhely óvodából a tagóvodába)* is ők gondoskodnak. Segítőkész, együttműködő kapcsolatra törekszünk velük.

Az óvoda és az iskola kapcsolata

Nagyközségünk iskolája a Szent László Általános iskola. A gyermekek érdekében fontosnak érezzük a folyamatos, eredményes együttműködést és kapcsolattartást. Az óvoda-iskola átmenetet megkönnyítése közös feladatunk.

A jövőben az éves munkatervben együttműködési megállapodás keretében rögzítjük az aktuális nevelési év kapcsolattartásainak dátumát.

Szülői kérésre nevelés nélküli napjainkat az iskolával összhangban szervezzük meg.

Az együttműködés formái lehetnek:

- ✦ Iskolalátogatás a gyermekekkel.
- ✦ Az első osztályos gyermekek meglátogatása, visszajelzés az iskolai beilleszkedésükről.
- ✦ Érdeklődés egymás munkája, eredményei iránt.
- ✦ Segítségnyújtás, támogatás szükség szerint.
- ✦ A leendő első osztályos tanítók bemutatkozása.
- ✦ Eszmecserék, szakmai tanácskozások, előadások szervezése, kölcsönös tapasztalatszerzés.
- ✦ Programok látogatása.
- ✦ Suliváráról elnevezésű iskolai programon való részvétel a gyermekek és szülők által.

Az óvoda és a fejlesztő szakemberek kapcsolata

A szakemberek (*logopédus, fejlesztőpedagógus, pszichológus, gyógypedagógus*) látják el a különböző területeken fejlesztésre szoruló gyermekeket óvodánkban. Szeptember hónapban történnek a felmérések. A fejlesztők írásbeli beleegyezést kérnek a szülőktől a felméréshez és a további fejlesztő foglalkozásokon való részvételhez.

Októbertől, a délelőtti folyamán egyéni vagy csoportos foglalkozás keretében végzik munkájukat. Aktívan segítik az óvodapedagógusok tervező, fejlesztő munkáját.

Az óvoda és a külsős, délutáni fejlesztő foglalkozásokat tartó szakemberek kapcsolata

Nagyon örülünk, hogy folyamatosan színesíteni tudjuk óvodánk arculatát azzal, hogy különböző térítéses vagy ingyenes szolgáltatásokat/ fejlesztő foglalkozásokat tudunk behívni intézményünkbe. A több éves múltra visszatekintő Bukfenc tornát kiváló mozgásterapeuta végzi, akihez óvodapedagógusink is bátran fordulhatnak mozgásfejlődéssel kapcsolatos tanácsért. De ugyanezt mondhatjuk el a másféle mozgást, például zumbát kínáló kollégánkról is.

Intézményünkben két térítésmentes Ovi foci foglalkozás kapott helyett: a Mogyoród KSK és a Mogyoród FC.

További terveink között szerepel az angol, mint idegennyelv oktatásának megszervezése külsős szakemberek által, illetve a korábbi években foglalkozást tartók (taekwando, gyermekjóga, néptánc) felkeresése.

Az óvoda és a Gyermekjóléti Szolgálat kapcsolata

A Gyermekjóléti Szolgálattal a kapcsolatot az intézményvezető és a gyermekvédelmi felelős tartja. Az óvodapedagógusoknak jelzési kötelezettsége van, ha bármilyen gyermekvédelemmel kapcsolatos probléma merül fel. Időszakonként (negyedévente) település szintű egyeztetésre, esetmegbeszélésre kerül sor.

Nagyon örülünk, hogy a Családsegítő kötelékében dolgozó pszichológushoz is bátran fordulhatunk nevelési tanácsokért érzelmi labilitás tekintetében nemcsak a szülők, de kollégáink számára is.

Az óvoda és a Mogyoródi Napraforgó Bölcsőde kapcsolata

Az újonnan nyíló bölcsődével jó kapcsolatot ápolunk.

A vezetők és a munkatársak megismerték egymás nevelőmunkáját, a jövőben közös programokat fogunk szervezni. Lényeges információként kezeljük a leendő óvodások beiratkozásával kapcsolatos egyeztetéseket.

Az éves munkaterv együttműködési megállapodásában rögzítjük az adott nevelési év közös dátumait.

Az óvoda és az egészségügyi intézmények dolgozóinak (védőnő, gyermekorvos, fogorvos) kapcsolata

A védőnőkkel egész évben folyamatos kapcsolatban vagyunk, így bármilyen kérdést meg tudunk beszélni. Negyedévente tisztasági szűrést végeznek az óvodákban. Fokozott figyelmet fordítanak a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekekre. A védőnők egyéb egészségmegőrző előadásokat is szívesen tartanak intézményünkben.

A gyermekorvos tavasszal általános vizsgálatot végez a tanköteles gyermekeknél.

A fogorvos az év folyamán mindkét épületben szűri a gyermekeket.

Az óvoda és a Juhász Jácint Könyvtár kapcsolata

A múltban nagyon jó kapcsolatot tartott fenn az óvoda a Művelődési házzal és könyvtárral. Miután a művelődési ház lebontásra került, mert az épület szerkezete elavult volt, így jelen esetben csak a könyvtár működik, de az sem a végleges helyén. Befogadóképessége minimális.

A pedagógiai programunkban 1 olyan jeles nap van, amibe a könyvtár közreműködését is be tudjuk vonni: A magyar népmese napja

Az óvoda kapcsolata a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményeivel

Néphagyományaink, közös irodalmi örökségünk ismerete hidat épít a Kárpát – medence magyarjaihoz. A szakmai kapcsolatok kialakításához érzelmi-, értelmi alapot adhat. Törekszünk a testvértelepülések intézményeivel a kapcsolatok felvételére, kialakítására.

Mogyoród nagyközség erdélyi érintettségű testvérközsége Madéfalva (Hargita megye). A jövőben szeretnénk felvenni az ottani óvodával a kapcsolatot.

10. SZAKMAI DOKUMENTUMOK EGYMÁSRA ÉPÜLÉSE

*AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA,
HATÁLYOS KÖZNEVELÉSI TÖRVÉNY*

*A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK
ÓVODAI NEVELÉSÉNEK IRÁNYELVE*

*A PILLANGÓS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA,
SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA, HÁZIRENDJE*

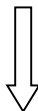

*A PILLANGÓS ÓVODA ÉVES MUNKATERVE,
HETI TEVÉKENYSÉGI TERVEK*

CSOPORTNAPLÓ

A GYERMEKCSOPORTOK ÉVES TERVE, HETI TEVÉKENYSÉGI TERVEI

FELVÉTELI- ÉS MULASZTÁSI NAPLÓ

EGYÉNI FEJLETTSÉGMÉRŐ LAPOK

Felhasznált irodalom:

20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 363/ 2012. (XII.17.) Korm. Rendelet

Dömötör Tekla: Magyar népszokások Corvina Kiadó

Fábián Katalin: Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési program /Miskolc 1996/

Fehér Anna: A természet közelségével. Cselekvési minták az óvodai környezeti nevelés gyakorlatából. Bp. 2011.

Forrai Katalin: Ének az óvodában. EDITINO MUSICA Bp. 1974.

Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Bp. Gondolat Kiadó 1978.

Dr. Oszeczky Tamásné: Testnevelési játékok az óvodában /Orsz. Pedagógiai Int./

Óvodások környezeti nevelése /Alapítvány a Magyarország Környezeti Nevelésért Bp. 1998

Perlai Rezsőné: Az óvodáskor fejlesztőjátékai. Bp. 1998.

Porkolábné dr. Balogh Katalin - Dr. Pál Judit - Pintér Éva - Szaitzné Gregorits Anna: Komplex prevenció óvodai program. Bp. 1996.

Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában. Alex-typo Bp. 1992

Tátrai Zsuzsanna – Karácsony M. Erika: Jeles napok. ünnepi szokások. Planétás Kiadó 1998.

Dr. Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában. Bp. FER-CO Kft. és a Váci Ofszet Kft. 1994.

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában. Zeneműkiadó Bp. 1982.

Legitimációs Záradék

A Szülői Közösség véleményezte, a Szülői Közösség elnöke aláírásával hitelesítette.

Mogyoród, 2023.....

.....

Szekeres Dóra

A Szülői Közösség elnöke

A Nevelőtestület véleményezte /jelenléti ív szerint/ és elfogadta a 2023..... tartott nevelőtestületi értekezleten.

Mogyoród, 2023.....

..... p.h.

Intézményvezető

.....

Nevelőtestületet képviselve

A Fenntartó képvisletében jóváhagyta

Mogyoród, 2023.....

p.h.

.....

Fenntartó képvisletében

A Mogyoródi Pillangós Óvoda Pedagógiai Programjának módosítása a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. Határozatlan időre, a következő változtatásig szól.